

11te Aarg.

1880.

19de Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af R. Thronsen.

15de Mai — 9de Hefte.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the Post-Office at Decorah as 2nd class matter.

„For Hjemmet“

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

Det indeholder et afvejlende og omhyggelig udvalgt Læsestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionsberetninger, Reisebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyre- og Planteliv samt **Fortællinger, Digte, Gaader og Blandinger.**

Det udkommer med to Aft i Omflag to Gange om Maanedn (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.50) om Aaret i Forfud. Dermed er ogsaa Portoen betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa det 7de frit. Penge sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago) eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subskribenter behage at melde sig snarest muligt.

Adresse: H. Thronsdjen, Drawer 14, Decorah, Iowa.

Vil man benytte anden Mand's Hjælp til at indsende Penge, da se til, at Vedkommende er paalidelig.

7 forudbetalte Exemplarer sendes 1 Aar for \$12.00.

Ældre Bind af „For Hjemmet“, se sidste Side.

Succesfor til **N. S. HASSEL** Decorah, Iowa.
Fedor Strøm & Co. har et fuldstændigt Udvalg af gode Kolonialvarer (Groceries), samt al Slags saltet og røget Fisk. Extra fin norsk Medicintran og andre norske Varer.

Indhold af 18de Bind (1879 II.) af „For Hjemmet“.

„Kun dagligdags er al din Dømt“. — Hugnotterne som Galeisflaver. — Japaneserne. — Den gamle Ehepotte. — Brev til Cayard fra en tyrkisk Rabi. — Sokrates's Fængsel og Død. — Strøtanter. — Jøderne i Konstantinopel. — Gaader og Oplosninger. — Blandinger. — Pater Klemens. — Buggesang. — Gustav Wasas Historie. — Prinds Louis Napoleon falder. — Møllen og Bakkene. — Jordklodens Jndre. — Giv Gud Æren. — Til Ungdommen. — Smaa historiske Notitser. — Den gamle Mand og Præsten. — Læsefrugter — Ved det døde Hav. — Hvad hedte den barmhjertige Samaritan? — Sønnen i rette Tid. — Washingtons Magimer. — Rimbreve fra navnkundige Mænd. — Inspekternes Musketstyrke. — Verdenspostvæsenet. — Benedetto Marcelli. — Fra Madagaskar — Til Belysning af en Anekdote, som fortælles om Pascal. — Mærkelige Tal. — Soang. Iudberst Fjolfekalender, anmeldt. — Til Profesfor M. J. Monrad. — John Maynard.

Bindet bestaar af 12 Hefter, 356 Sider, samt Titellblad og Register og sendes portofrit for \$1.00.

H. Thronsdjen,
Dr. 14, Decorah, Iowa.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

11te Aarg.

15de Mai 1880.

9de Hefte.

En ung Piges Historie.

[Af S.]

[Fortsættelse].

Det bankede paa Døren, og til min Forundring traadte Lise Stuepige ind.

„Åh, Mamsel Staal, jeg har mange Gange tænkt paa, hvad De sagde, at jeg skulde lære at kjende Dem bedre. Lille Frøken Jette mente, jeg skulde sige Dem det; Gud ved, jeg har tidt fortrudt, om jeg var lidt spids i Begyndelsen; nu kjender jeg Mamsellen, har seet hvor taalmodig De har været, og at De aldrig har talt ondt for noget Menneſte, men undskyldt, hvor De kunde. — Der er Ord, sagde min salig Fader, som blive siddende i Halsen, jeg mærker nok, at „om Forladelse“ er et af dem, men ud skal det alligevel.“

„Tak, Lise, De har forskaffet mig en sand Glæde.“

„Ja, jeg har da noget Bedre end det.“

Lise slog Døren op til Spisestuen, hvor et net Thebord var dækket; midt paa Bordet stod en stor Fulekage med Borslys om og en Grantkvist stukket ned i Midten.

„Det er fra Frøken Jette; hun holder af Mamsellen, som om De var hendes kjædelige Søster, og De er da ogsaa en

bedre Søster mod hende, end den anden; naa, det er sandt, saadan maa jeg vel ikke tale. Sæt Dem nu ned, Mamsel Staal, og gjør dem tilgode; Fulekagen er delikat, det ved jeg bestemt, for min Forlovede, Anton Jensen, er Bagerpønd og har selv lavet den.“

„Vil De ikke blive, Lise, og drikke en Kop The med mig iaften.“

Hun takkede, tog meget bestedent Plads paa Hjørnet af en Stol og skar Fulekagen for. Jnden Theen var drukket, vidste jeg, hvorledes Anton Jensen saa ud fra Top til Taa, kjendte hans gode Egenſkaber og hans Feil, hvoraf den største var en vis Lyſt til at være fin og flot, en Feil, som Lise dvælede ved med kvindelig Stolthed.

Det ringede paa Kloffen, og Lise skyndte sig, i Tjenerens Fraværelse, at lukke op.

„Naa, Gud ske Lov, saa har De da ogsaa Venner, der tænke paa at fornøje Dem; her er en Pakke til Dem.“

Fra Italien! det jublede inden i mig; jeg tog den lille, lette Pakke i min Haand og kyssede den mange Gange; derpaa gif jeg ind i Dagligstuen, stillede to Lys paa

Bordet under den kjære Landsoldat, og lagde min Paffe og Hennys Grangreen mellem Lysene. Lise traal sig tilbage, jeg var ene og kunde i Ro og Mag glæde mig over mit lille Julebord.

Det varede noget, før jeg aabnede Paffen; den indeholdt et yndigt Haar-Armbaand. Genad den mørkebrune Bund af Moders skønne Haar laa en glindsende gylden Bladfrands af Minnas Loffer. Laasen var af Elfenben, Profesjoren havde malet en deilig liden Due med et grønt Blad i Munden paa den: Duen med Niebladet; det havde sin Betødning, vidste jeg, han vilde ikke stufte mig med et falskt Haab.

Mit Hjerte var fuldt af Lov og Tak, min Bøn var en Betsignelse over de Kjære.

Men hvem tilhørte den sorte Frands, der indfattede Laasen; det maatte Brevet kunne sige mig. Alt, det var Hedevig's Haar, den blide, elskelige Hedevig's. Hun havde ogsaa skrevet et Par Linier:

„Glædelig Jul, jeg holder saa meget af Dem og ønskede saa gjerne at se Dem, dog det sker ikke; næste Jul vil jeg feire paa et bedre Sted; men skjønt vi aldrig skulle mødes, vil De dog undertiden skænke mig en venlig Tanke og ikke vrede, fordi mit Haar er forenet med saameget dyrebaarere Væjers, med Moderens og Søsterens. Glædelig Jul, af hele mit Hjerte ønsker jeg Dem en glædelig Jul.
Hedevig Bang.“

Minna havde skrevet det haabefuldeste Brev, og Moder et hjærligt, men tillige udforskende: „Harde jeg Dig hos mig, lille Marie. Skulde du anderledes komme ud med Alt; jeg skulde ordentlig saa dig til at skrifte, du slemme Barn.“

Hendes Haand var fastere end før; jeg saa paa min lille Dve med Niebladet, og Haabet blussede livligt op. Profesjorens Brev var Humor, Liv og Ly-

stighed, „Magneten drager mig mod Nord“, skrev han.

Jeg var saa glad, at jeg rent havde glemmt mine Skattelove; til Lykke var det tidssnok, og da det brændte i alle Bærelserne, satte jeg mig ved Klaveret og sang:

„Et Barn er født i Bethlehem.“

Kloffen et kom Vognen; jeg løb ned for at tage imod dem med det levende Ønske, at kunne meddele dem lidt af min Juleglæde.

„Glædelig Jul.“

Oberstinden saa paa mig, som om hun mistænkte mig for at have sat Jib paa Huset eller stjaalet Solvtoiet. Amalia svarede med et mekanisk: J lige Maade.

„Hu, hvor jeg har kjedet mig iaften! det var da ogsaa ærgerlig, at Grandmama skulde give mig et kinesisk Shawl, Mage til det, jeg har; De maa se at saa det byttet, Mamsel Staal.“

Jeg tog lidt Fette i mine Arme og takkede hende for Dverraskelsen; derpaa viste jeg begge Børnene mit Armbaand.

„Dg tror du virkelig, at Duen betyder saameget; Gud ske Lov, saa vil min Bøn opfyldes; jeg had ret inderlig imorges, at du næste Jul maatte være hos din Moder og have det rigtig godt.“

„Hj Hennys, hvor kan du ønske saadant Noget? Marie maa ikke tage fra os; vi kunne ikke undvære hende, nei, paa ingen Maade.“

Jeg kyssede dem og takkede for al den Kjærlighed, de, efter deres forskjellige Naturer, hdede mig.

Nytaarsaften skulde der være stort Selskab, Dands, Lotteri og Juletræ. Det blev overladt til mig at pynte Træet, og fra den tidlige Morgen var jeg beskæftiget med at numerere og hænge op.

Druer, Confiturer, kostbare Nipsager samt en hel Del forarbejdede Gjenstande, der for Størstedelen vare udgaaede fra min egen Haand, skulde næsten det store

Grantræ, og det var ordentlig vanskeligt at faa Plads til alle de kolørte Lamper. Jeg tænkte paa vort lille Juletræ med de slanke Voklys og de faa Rødder og Uebler; mon det vilde opvække blot halv saamegen Glæde? jeg tænkte, at Lotterier ere ikke efter min Smag; det Behageligste ved Gaven, den venlige Maade, hvorpaa et Ønske bliver gjættet og opfyldt, manglede; Giverens Tanker have ikke været kjerligt beffæstiget med Modtagere. Medens jeg saaledes ræsonnerede, blev Træet særddigt og stod der, saa rigt, stolt og malerisk, at jeg ikke kunde nægte det min Beundring.

Der var Liv og Glæde, da Selskabet efter Aftensbordet kom ind i Salen til det oplyste Træ, Amalia blev almindelig roft. „Frøkenen er uovertræffelig i den Kunst at arrangere“, læspede Frieren. Han tilbød sig derpaa at byde Numrene om, og kom langt om længe ogsaa til mig; jeg vilde netop afflaa det, da Oberstinden udbrod:

„Mamsellen spiller ikke med; hun faar Sit imorgen.“

Geheimeraadinde Trolle nærmede sig og spurgte meget høfligt og roligt:

„Jeg haaber da ikke, min kjære Rusine, at det er et Uhr.“

„Et Uhr?“ gjentog den forbausede Oberstinde.

„Det glæder mig, at det ikke er Tilfældet; jeg frygtede, at De var kommen mig i Forskjøbet; jeg har længe glædet mig til at give Mamsel Staal dette Uhr, som et Tegn paa min Anerkjendelse og mit Venstab.“

Alles Dine vare fæstede paa Donna Grandezza og mig, medens hun med endnu mere end sædvanlig Anstand tog Kjøde og Uhr af sin Hals og hængte det om min.

Jeg ved ikke, om hun virkelig havde bestemt dette forud, eller om hun i Fræn-

selvens Dieblik besluttede at give mig en storartet Opreisning.

„Og nu, min kjære Mamsel Staal“, tilføiede hun sagte, „vil jeg ønske Dem et bedre Aar end dette og gjentage mit Tilbud fra i Sommer.“

Jeg takkede af et fuldt Hjerte, men afslog det, idet jeg fortalte, at der var mere Udfigt for os til at forenes.

Hvor venlig Geheimeraadinde Trolle altid viste sig imod mig, var hun dog aldeles ikke familiær; det var den ældre, fornemme Dames Godhed mod den beffedne, unge Pige.

„Glædeligt Nytaar, et tusind Gange bedre Aar end det forrige“, raabte lille Henny næste Morgen.

„Glædeligt Nytaar, og gid De snart maa komme herfra“, ønskede Lise. „Nei, dette er intet Liv for et ungt Menneffe.“

Alle mine Venner ønskede mig et bedre Aar; det maatte betyde noget Godt; jeg begyndte 1856 med det bedste Haab.

Da jeg kom ind, fik jeg Mit tilligemed de øvrige Folk. Det bestod i fem Daler. Jeg havde ingen Lyft til selv at bruge dem, og bestemte dem til to Sølvstær til Lise og Anton Jensen.

Lieutenant Due kom om Eftermiddagen; han saa lykkelig og mandig ud; hans Opførsel var meget forbedret, men det varede ikke længe, før Fru Wärenschilds og Amalias Bemærkninger kaldte hans gamle Væsen tilbage.

„Jeg har ret længtes efter at tale alene med Dem, min kjære Frøken Staal“, sagde han næste Morgen; „jeg har de venligste Ønsker og Hilsener med til Dem; et Brev har jeg ogsaa; maaste De allerførst vil læse det.“

Han saa ganske skjelmisk ud, da han rakte mig Brevet. Det var fra Maja og indeholdt det kjerligste Tilbud om at betragte hendes Hjem som mit, og saasnart Foraaret gjorde Rejsen mindre be-

sværlig at begibe mig paa den. Venner havde de næsten allevegne, skrev hun; de vilde tage imod mig med aabne Arme; det Nærmere kunde vi aftale, naar jeg havde truffet min Bestemmelse.

„Gentlig talt, Frøken Staal, finder jeg ikke, det er noget at græde over.“

„Jeg græder af Glæde og Taknemmelighed. Det er sjønt at lære saa gode Mennesker at kjende, men tage derimod kan jeg ikke.“

„Vil De ikke tage derimod! naa, det maa jeg sige var en deilig Maade at vise sin Glæde og Taknemmelighed paa.“

„De maa ikke blive vred; et saadant Tilbud fortjener vistnok ikke at afvises af falsk Uresfølelse eller andre Grunde; jeg vilde uden Betænkning tage derimod, hvis jeg ikke haabede snart at kunne flytte sammen med min Familie.“

„Deres Familie! jeg giver ikke en Pibe Tobak for Deres Fa— om Forladelse. Hør nu, min kjære Marie, en Skildring af det Hjem, der tilbydes Dem, før De afflaar det; De er jo dog ellers en fornuftig Pige, og føielig, altfor føielig. Hør nu efter.“

Lieutenant Due tog en „Raffemølle“ ud af min Ehyæske, satte sig magelig tilrette og begyndte sin Skildring, medens han ufortrødent trak Menmaalet ud og malede det ind igjen.

„Præstegaarden er gammel og forfalden, men hvor tarveligt Møbementet end er, er der dog zirlige rigtig hyggelige rummelige Værelser. Haven er stor og fuld af Roser og andre Blomster; dem passer Maja alene; kunde De ikke nok have Lyst til at hjælpe hende? Eggen, dog den Slags forstaar jeg mig ikke synnerlig paa, Menneskene er mig det Bigtigste. Først er der Husets Herre. Om ham vil jeg kun sige dette, at han er en brau, redelig Mand, som vandrer efter den Være, han prædiker. Mangen told,

mørk Nat har jeg seet ham uden Betænkning forlade sin Seng for at bringe en Sng Trøst.

Hans Kone er den personificerede Belvillie; det er hendes Livsopgave at gjøre Gjæsterne — der er altid Gjæster — og Husets egne Beboere det saa behageligt som muligt. Naar man vil vinde hendes Vensteb, skal man blot tage rigtig for sig af de indbydende Retter; Folk med smaa Appetiter holder hun i Regelen ikke af; dog skal De ikke frygte, at hun af den Grund vil nære Uvillie mod Dem; Maja spiser heller ikke meget. Se, saaledes er Ugteparret; nu kommer Turen til Maja, og jeg maa se til at fatte mig kort; De kjender hende jo allerede af mine ofte gjentagne Beskrivelser. Hun ligner mest Pappa; den bedste Pige, der kan være Liv og Blod i, et Hjerte, der er aabent for Alles Sorger og Glæder, en Mund, der altid er rede til at trøste, opmuntre og undskyldes. — Tjenestefolkene ere alle gamle i Gaarden; jeg har rigtig nok lidt Mistanke om, at de raade sig selv lidt for meget, men hvad skal man sige, deskomere holde de af ham. — Naa, Frøken Staal, nu er jeg jærdirig; Præsten vil være Deres Fader, hans Kone Deres Moder, Maja Deres Søster; kan De modstaa en saadan Søster, kan De have Hjerte til at bedrøve Maja ved at sige Nei.“

„Det vil ikke bedrøve hende; det vil glæde hende, at jeg kommer til mine Egne; næste Gang, De skriver, maa jeg nok faa en Seddel i med, hvori jeg kan takke hende, som jeg føler Trang til.“

„Jeg kan dog ikke tvinge Dem, men dette havde jeg ikke ventet; De maa tro, at det slet ikke er behageligt for En, der holder af Dem, at se, hvorledes De behandles her; det er mig yderst pinligt, saameget mere, som jeg, ved at blande mig deri, kun vilde forværre Deres Stil-

ling; De er et af de Mennesker, jeg holder mest af, og jeg havde glædet mig oprigtigt til, at De skulde faa det godt."

"Det vil jeg nok ogsaa i sin Tid; jeg takker Dem saa inderligt for al Deres Venlighed, og jeg behøver vist ikke at sige, at jeg ogsaa holder meget af Dem."

"Det skal De ikke; der er ikke Noget, der er værd at holde af ved mig; vil De tro det, mange Gange hader jeg mig selv."

Lieutenant Due strøg Haanden over Panden, som før at jage en Sky bort, og tilspiede i en halv alvorlig, halv letfindig Tone: „Jeg er i Grunden en slet Karl, De maa ikke se, der er ikke to Meninger om, at jeg i Grunden er en slet Karl."

Tolvte Kapitel.

Moder og Minna anede rigtignok ikke, paa hvilken Tid og under hvilke Omgivelser jeg skrev til dem. De vilde være blevne yderst forbausede, naar de havde set mig sidde om Ratten med Raabe paa, skrivende paa det nedslagne Laag af Servanten, medens Frostens tegnede sine stadfælgende Blomster og Blade paa Ruderne. Vi havde nemlig ingen Skaffelovn i vor lille Stue og maatte lade os nøie med den Varme, Amalia overlod os fra sin, og jo stærkere Kulden var, jo mindre vilde hun undvære. Undertiden kunde jeg neppe holde paa Pennen, saa valne vare mine Fingre; Fødderne vare derimod vel placerede i en blød Duffeseng, som Henriette havde overladt mig til dette Brug.

"Her har jeg Arbejde til Dem, Mamsjel Staal", udraabte Amalia en Dag med et glædestraalende Ansigt; „jeg tror bestemt, du vil misunde mig, Mama; se, hvilket Mønster til et Lommeørklæde! det er lige fra Paris; Keiserinden har Mage til det; er det ikke deilig? nu gjælder det blot om at faa Navnet til at spare; De maa gaa til Davidsen, Mam-

sel Staal, og bestille det; jo før vi faa det i Gang, jo bedre."

Jeg saa med Forstrækkelse paa den brede Bord, der var sammensat af Blomsterguirlander, næsten usynlige Huller og Grund. Skulde jeg blive her saa længe, at jeg kunde faa det færdigt? det var næsten et høitideligt Øieblik, da jeg syede de første Sting derpaa.

Foraaaret begyndte saa smaat at melde sig; jeg fik dets første Hilsen gennem en Buket Violknopper, som jeg afsjøbte en liden paatrængende Boldtyv; midt i April Maaned blev en Tyvendel af Lommeørklædet færdigt; jeg husker godt, hvor tungt mit Sind var den Dag; Geheimeraadinde Trolle var reist til en Slægtning i Holsten paa ubestemt Tid; jeg havde længe intet Brev faaet fra mine Kjære; Oberstinden var meget vanskelig, og Henriette fik Skænd, fordi hun — meget imod min Villie — tog mit Parti; det var, som Alt slog sig sammen for at bedrøve mig. Om Eftermiddagen kom imidlertid Fredrik med Noget i sig Haand.

"Her er lidt Opmuntring, som De vist ogsaa trænger høilig til."

Det var et Brev fra Minna; Fru Bärenschild saa min Glæde; i samme Øieblik tog hun noget Strikkergarn op af sit Sybord.

"Vil De ikke holde dette, Mamsjel Staal."

"Maa jeg ikke, Mama, Marie længes efter at læse sit Brev."

"Vist ikke Henriette, du sidder saa uroligt med Hænderne. — Vi ville vinde disse to Pund til Tæppet, min Gode, paa en Gang."

Var det ondt at tro hende istand til at gjøre det for at smerte mig? jeg kunde ikke andet; dog Brevet laa i min Lomme; det gav mig Mod til at holde de to Pund tilende med et smilende Ansigt. Derpaa skulde Amalia pyntes, saa fjorte

de bort, og jeg kunde uforstyrret læse mit Brev.

„Hvormeget har jeg ikke at sige dig, Marie, og idag føler jeg endnu tydeligere end sædvanligt, hvor ringe Erstatning Pen og Blæt byde for den mundtlige Samtale. Enhver Ting kunde jeg saa let fortælle dig, men det er ikke Alt, der er let at skrive, og dog vilde jeg slet ikke have nogen Hemmelighed for dig.

„Tænk dig, Marie, Fætter Kristian holdt af mig, forstaa mig ret, han holdt saa meget af mig, at han ønskede, jeg skulde blive hans Kone. Du kan ikke blive mere forundret, end jeg blev, da han sagde det; jeg havde ikke den fjerneste Anelse derom, og jeg blev ikke alene forundret, men ogsaa inderlig bedrøvet. Han var saa alvorlig, saa heftig; det var, som om hans Livs Lykke beroede paa mit Svar, og jeg kunde dog ikke sige Ja. Hvis jeg nogenstunde skal faa en Mand, da maa jeg elske ham høiere end alle Andre, og jeg holdt ti Gange mere af Moder og dig end af Kristian. Det skar mig lige ind i Sjælen, saa fortviolet blev han over mit Afslag; jeg var vred paa mig selv, og vilde dog ikke for nogen Pris have taget det tilbage. Til sidst bad jeg ham gaa ind til Moder, og det gjorde han ogsaa; jeg gik ud i Haven og græd, men kort efter kom Onkel Karl ud, tog mig i sine Arme, kaldte mig ved de sømteste Navne og førte mig ind til Moder. „Alt er affonet, Louise“, raabte han; „din Datter har gjort Alt godt; ingen Skygge skal mere staa imellem os; har du feilet mod mig, har denne velsignede Pige bragt et saa stort Offer, at det opveier Alt.“

Kan du forstaa det, Marie, Onkel Karl siger, at han elsker mig som en Datter, og dog er han saa glad, fordi jeg ikke bliver hans Datter; det er mig en ubegribelig Modsigelse. Jeg kan

heller ikke paa nogen Maade gjøre ham det klart, at det intet Offer er, at jeg afslog Kristians Haand; hvad jeg saa siger, tror han det dog; det fornærmer mig egentlig lidt, men hans Kærlighed og Omhed er saa stor, at jeg umulig kan være vred paa ham. Kristian er nu reist for at se sig om i Verden; Onkel fandt, at vi slet ikke skulde have talt med hinanden, men det satte jeg mig imod; det var saa kolbt og uvenligt. Vi spadserede sammen Dagen før hans Afreise; han taledes rigtig ud og blev lettet. „Vær ikke bedrøvet for min Skyld Minna“, sagde han, „jeg skal nok blive lykkelig, tusinde Gange lykkeligere, end om jeg aldrig havde kendt dig.“

„Onkel Karl taler nu ofte om Fader, og viser Interesse, naar vi tale om dig, Søster, som han—nu kan jeg sige det—ikke for har gjort. Moder bliver bedre hver Dag; det er overmaade glædeligt at se, og det er yndigt at tænke, at vi snart skulle samles; o, hvor vilde jeg ikke være lykkelig, hvis Hebevig kunde komme sig, men det er umuligt. Hun kan ikke længere være oppe; hendes Broder bærer hende hver Dag fra Sengen til Sofaen og fra Sofaen til Sengen; af, han er saa bedrøvet, og dog trøster og styrker han hende, ja spørger selv med hende. Jeg ønsker undertiden, at Gud vilde kalde mig til sig og skaane Hebevig; du og Moder have dog hinanden, men han har Ingen paa hele den vide Jord uden hende. Naar de tale sammen om det andet Liv, da folder jeg mine Hænder; det er skjönt at høre, men allevegne tager det paa Hjertet. Professorens kan ikke taale det; han gaar ud og græder; Moder derimod taler med; de elske hende ogsaa saa høit.

Det er et sørgeligt Brev, Marie, og jeg vil dog saa nødig bedrøve dig; jeg er næsten glad over, at du ikke er her, Søster,

det vilde gribe dig for meget.—Gud være hos os i Prøvelsens Stund!”

Moder skrev:

„Jeg er nu næsten rast, min Marie! vi kunne snart tænke paa at rejse, men bør vi? døm selv, min Diesten, bør vi forlade Hedevig? jeg tror det ikke. Du ved, hvorledes jeg længes, men nu, da jeg er bedre, er det ikke mere en saa hyggelig Længsel; jeg føler, at vi ere til Trøst faavel for hende som for Broderen; jeg tror aldrig, at jeg kunde tilgive mig selv, hvis jeg forlod dem i Sorgens Dage.”

Jeg svarede vœbliffligt, at Ingen kjendte eller stattede det Vœlsignede i Moders Nærvarrelse mere end jeg, og at jeg ikke for nogen Pris vilde berøve en Døende den; jeg havde Kraft til at vente.

Men min Kraft var ikke saa stor, som jeg skrev. Der er noget saa Pinligt i det Uvisse; jeg turde nu ikke engang ønske dem tilbage, thi med det Samme ønskede jeg jo Hedevigs Død. Minnas Brev gav mig nok at tænke paa; stakkels Kristian! det maatte være meget tungt, naar man elskede hende, at faa Nei, og dog, jeg takkede Gud, at det var gaaet saaledes; hvilke Sorger og Krænkelse vilde Minna og Moder ikke have været udsatte for, havde hun besvaret hans Følelser.

Fru Bärenschild skrantede; Doktoren raadede til Søbade, og det blev bestemt, at vi midt i Juni skulde tage ud paa Strandveien. Ifjor, da Amalia havde ønsket det, var der tusinde Vanskeligheder; denne Gang var der aldeles Intet i Veien; Børnene kunde hver Morgen tage til Institutet; Alt lod sig arrangere paa det Bedste.

Et Par Dage før Fjhringen, skulde vi have et stort Middagsfestskab. Oberstinden kom hen til mig, som jeg stod og tørrede de utallige Smaating af paa Gængerne.*)

*) Et a g e r e (ubtales Etager), er et Slags Møbel med Udsætter til at sætte Glas og Kopper paa.

„Der laa en Ring med Rubiner paa mit Sybord, den er borte; her har Ingen været i Stuen uden De.”

„Jeg har ikke seet den.”

„Ikke? ja frem skal den.”

Først nu forstod jeg hende: „O, det er umuligt, Fru Bärenschild, De kan ikke ville bestynde mig.”

„Foreløbig bestynder jeg Ingen, men Ringen skal frem.”

Hun saa koldt paa mig og gik ud af Stuen. O, hvad skulde jeg gjøre? jeg skjulte mit Hoved i Hænderne og hullkede høit.

„Vær dog ingen Nær, Mamsel Staal”, sagde Amalia i en halv ærgertlig, halv trøstende Tone, „Ringen kommer nok; naturligvis er De ustyldig; De skal aldrig bryde Dem om Mama med saadant Noget.—Nu maa De virkelig tørre Deres Dine; der er en hel Kurv Blomster, som skulle sættes i Vaser og Fade, rigtig malerisk og smukt. Af de allerfineste Blomster maa De pille en liden Buket ud, der skal lægges ved det første Kuvvert.”

Jeg gjorde, som hun befalede mig, men mine Taarer saldt paa Blomsterne, dog Ingen saa dem.

„Men Mama”, raabte Amalia senere, „du har jo Ringen paa Fingeren.”

„Ja naturligvis; den, der har taget den, har lagt den fra sig igjen.”

„Saa vist som der er en Gud til, jeg har ikke seet den for mine Dine.”

„Tag dog ikke saaledes paa Veie, min Kjære; jeg klagede, da den var borte, nu har jeg faaet den igjen, og vi ville ikke tale videre om den Ting.”

Kunde hun ikke overbevises, eller vilde hun ikke? Det var det Bitreste, der var budt mig; jeg bad Amalia om at maatte blive paa vort Værelse.

„Nei, det kan De ikke; der skal være Børnebord i Spisestuen, hvor De skal være.”

Det brændte i mit Hoved; mine Dine vare trætte af at græde, da jeg med mine smaa Veninder, som forgjæves havde spurgt, hvad der feilede mig, traadte ind i Salen.

„Klokken er ti Minutter over fem“, sagde den smilende, elskværdige Værtinde til sine Gæster, „jeg frygter næsten for, at han ikke kommer; det er virkelig en Stusselse.“

Amalia saa ud af Vinduet: „O, det var dog herligt, der er han!“

Det Usædvanlige i disse Udbrud vakte, saa sørgelig var min Sindsstemning, neppe min Opmærksomhed; imidlertid fæstede jeg dog ligesom de Andre Blikket paa Døren. Den aabnede sig og — var det Dienforblændelse? — min egen Professor stod i den. Nei, det var intet Blendværk, det var Virkelighed; han strakte Armene ud imod mig, og jeg ilede til hans Bryst.

Et Dieblif glemte jeg Alt i min Glæde; derpaa traf jeg mig sagte Løs, men beholdt dog hans Haand, hans trofaste Haand, som nok vilde beskytte mig.

„Det var smukt og venligt, min kjære Fru Wärenschild“, henvendte han sig til den maalløse Oberstinde, „at sende Tjeneren til Dampskibet, før strax at føre mig herhen, men det var, rent ud sagt, unødvendigt; jeg var kommen alligevel; min første Gang maatte være til dette Barn.“ Han hævdede mit Hoved op og betragtede mig nøie.

„Men Marie, hvor du ser bleg ud, du har ikke udviklet dig synderligt, siden jeg saa dig. — Ja, hun har altid havt det hjærligste Hjerte; Kængjelen er Skyld i det Hele, og jeg er dog vis paa, at De har gjort Alt for at trøste og opmuntre hende, især De, min kjære Frosen Amalia; jeg tænker, at De og Marie ere blevne rigtig gode Veninder, næsten som Søstre.“ Han lagde sin ene Arm om Ama-

lias Liv, den anden om mit og trak os tæt sammen; hun svarede ikke, men blussede helt op til Tindingen.

Professoren mærkede Intet; han kysede mig paa Panden, stak min Arm ind i sin og udraabte:

„De har vist allerede ventet paa mig, min naadige Frue, og skal sandelig ikke vente længere; jeg er nu fuldkommen beredt til at gaa tilbords; ja, min lille Dame beholder jeg naturligvis.“

Mit svage Forsøg paa at trække Haanden Løs endfede han ikke; Intet hjalp, jeg maatte følge ham. Lieutenant Due gjorde en kommiss, velvillig Grimace, idet vi passerede forbi.

Der sad jeg, paa engang lykkelig og ulykkelig, ved Væsgjæstens Side. Selskabet var gjort for vor Skyld, det var efter hans Mening en Selvfølge, som han ogsaa gav tilkjende.

„Du har vist bundet Buketten? tak min søde Pige, har du ogsaa ordnet Baserne?“

Denne Gang sit Amalia ikke Vren. Professorens Samtale sprudlede af Liv og Glæde; jeg blev hele Tiden trukket med ind i den; for ham var jeg dog Hovedpersonen. Oberstinden sad taus, Obersten saa ud, som om han tørstede efter en Forklaring; Amalia derimod lagde tydelig an paa at behage Professor Lange; Gæsternes Stemning var den muntreste.

„Nu, min kjære Ven“, sagde en alvorlig Herre, Baron Eberfeldt, „nu maa jeg lægge Beslag paa Dem for den øvrige Del af Aftenen; det er et gammelt Løfte.“

„Jeg kommer strax“, svarede Professoren, „et Dieblif maa jeg tale med min lille Pige her.“

Vi gif ind i et Kabinet; han tog mig paa sit Skød; jeg kysede hans hvide Haar, hans hjærlige Dine, hans Hænder.

„Naa, Marie, hvorledes have de det i Farum?“

„Jeg har slet ikke været derude.“

„Hvorledes! hvorfor har du ikke bedet Oberstens tjene dig derhen? det var ikke venligt! Mette er i Kost hos Karen og vilde have glædet sig ved at se dig.“

„Fortæl mig lidt om Moder.“

„Det skal jeg; hun blomstrer op, er næsten som, da jeg forlod Eder, at, der er gaaet Sorger over Eders Hoveder siden den Tid; og Hebevig, o Marie, hun er en Engel! det unge Barns Hjerte er i Himlen, medens en gammel Mand som jeg ved tusinde Aar er knyttet til Jorden. — Du tror ikke, hvor Grev Drnklo er kjærlig mod sin Søster; han holder mere af hende, tør jeg sige, end af Kone og Børn, og dog, naar det kommer til et vist Kapitel, har den ellers kloge Mand endnu bestandig en Skrue løs. Nu vilde vi tale om Minna, hun er en Rose! høi, slank og vakker, meget vakker, og dog græder hun meget, Marie, af Sorg og Medlidenskab, samt af Længsel efter dig.“

„Profesfor Lange, tør jeg afbryde Samtalen, min Kone venter os.“

„Jeg kommer paa Diebliffet, min kjære Baron, om to Minutter. — Imorgen tales vi nærmere ved, Marie; jeg rejser til Fyen tidlig iovermorgen; Da-gen imorgen skal være din. Jeg har en hel Del at fortælle dig, just ikke Noget, der er sleet, men Noget der sikkert vil ske, og jeg vil give dig Materiale til at bygge Lustkasteller, forstaar sig, i al Tærbelighed. — Her er jeg Herr Baron! anbefaler mig, Deres Naade, og takker for de særdeles behagelige Timer, ja imorgen kommer jeg igjen for at tale rigtig usforstyrret med Barnet.“

Jeg fulgte ham ned ad Trapperne; jeg vilde saa nødig slippe ham.

„Tag dit Løi paa og gaa med, Marie! ikke sandt, hun vil være velkommen?“

Baronen buffede og fremstammede en let Invitation.

„Jeg takker meget, men det kan ikke lade sig gjøre. Farvel saalænge.“

Porten lukkede sig efter ham; jeg gik langsomt op igjen, ængstelig ventende paa, hvad der vilde komme.

Fru Bärenschild og Amalia stode midt paa Gulvet i Spisestuen; Obersten gik op og ned, en Vulkan, der ventede paa at komme til Udbrud.

„Har De nogensomhelst Undskyldning at fremsføre?“

„I hvilken Henseende, Fru Oberstinde?“

„Nei, det er dog virkelig for galt, jeg har aldrig hørt noget mere Uforsammet! hvorfor fortalte De ikke i Forveien, Menneske, at han var Deres Slægtning? havde De ikke gaaet saa lumft dermed, var hele Skandalen bleven forhindret.“

„De har aldrig vist nogen Interesse for mine Forhold eller spurgt mig om min Familie, ligesaa lidt som De nogensinde har fortalt mig, hvem her skulde inviteres; jeg anede ikke, at Profesfor Lange ventedes.“

„Der er vel ogsaa Naad for Nærværelse; gaa diebliffelig til Deres Værelse.“

Obersten taug; han saa ud, som om han fandt, at mit Forsvar ikke var blottet for sund Forstand.

Det varede længe, før jeg kunde sove. Sorg og Glæde, Ondt og Godt kjæmpede i mig. Det havde været den sørgeligste Dag, og dog, hvor megen Lykke havde jeg ikke følt ved at se min velsignede, gamle Ven igjen. Han kom imorgen, hvad vilde han fortælle mig? noget Godt, det havde jeg læst i hans skjælmste Blikke. — Før jeg slumrede ind, bad jeg Gud om Kraft til at tilgive Oberstinden, bad ham føle det Nag, der desværre ulmede i mit Hjerte.

„De maa gjøre Dem istand, Mamsel

Staal", sagde Fru Bärenschild næste Morgen, „til om en halv Time at reise ud paa Landstedet, for at tage imod Toiet."

„Men Bestemmelsen var jo imorgen."

„Jeg har forandret min Bestemmelse."

„Maa jeg ikke vente til tolv, maaste jeg da først kunde faa talt med Professor Lange."

„Det kan ikke ske."

„Bær vis paa, Froken Staal", sagde hendes Broder hidstigt, „at jeg skal fortælle ham Sammenhængen."

„Nei, det maa De ikke, under ingen Omstændigheder vil jeg bedrøve ham; bring ham min kjærligste Hilsen, men sig Intet.—Fru Bärenschild, lad Dem bevæge, De gjør mig en uendelig stor Tjeneste, hvis det maa blive til imorgen; det er en stor Sorg ikke at skulle se ham mere."

„Hvor tidt skal jeg sige Nei."

Det var nedbærdigende at bede mere;

desuden nyttede det til Intet. Den hele Foranstaltning var en Hævn, eller—som Oberstinden vel benævned det—en Straf for igaar.

„Det er skammelig", sagde Lise, „Tjeneren har fortalt mig det Hele. Naa, naa! kunde de ikke engang unde Dem den Fornøielse at tale med Deres Bedstefader, eller hvad han er."

Det var det skønneste Veir; Alt var saa sommerligt, saa grønt, men jeg var for bedrøvet til at glæde mig derover. Landstedet laa imellem Klampenborg og Charlottenlund. Det var et smukt lidet Sted med Veranda udenfor og en Have, fuld af Rosen træer. Da Alt var ordnet om Aftenen, var jeg dygtig træt, men roligere. Jeg saa ud over den klare, blaa Strand og grundede paa Professorens Ord: „Jeg vil give dig Materiale til at bygge Lustkasteller, forstaar sig, i al Tarelighed." (Forts.)

Ser Nar blandt de røde Indianere.

[Af Missionær Baierlein.]

(Slutning).

Efter Fire Ugers Forløb gjorde han sig atter færdig til at besøge Høvdingen Bemassite; thi nu var hans Folk samlede hos ham. Den tredie Dag naaede han i god Behold Shingwagonskam, og paa samme Tid sendte Høvdingen sine Mænd Indbydelse til at indfinde sig foran hans Barthytte den næste Morgen. „Naar Solen staar hist henne", tilraabte Høvdingen Budet og pegede med Haanden paa et Punt paa Himmelen. Dette var altsaa Urlovens Uhr, som Enhver kunde forstaa. Klokken 9 om Morgenen kom da ogsaa Mændene fra alle Kanter, og Kvinderne og Børnene kom strax efter.

Alle Mænd saavel som Kvinder havde røde Benklæder paa og vakkert udspæde Mokasiner. Nogle havde haft onde Drømme og havde derfor farvet den ene Side af Ansigtet ganske sort. For Andre var det en Glædesdag, og saa havde de bemalet sig med røde Striber paa den ene Kind eller paa begge Kinder. En havde for at give sin Glæde det høieste Udtryk malet sit hele Ansigt hvirødt. Saaledes kom de gaaende, med afmaalte Skridt, saaledes som kun en Indianer kan gaa, holdende i Haanden den lange Fredspibe, hvis glatte Nør var prydet med brogede Fuglehoveder, Baand og farvede Pindsvinbørster.

Kvinderne kom bærende sine smaa Børn paa Ryggen; de Andre løb ved Siden af dem. Alle saa alvorlige og forventningsfulde ud. Mændene veltede frem lange Træstammer og satte sig paa dem; Kvinderne satte sig, hvor de kunde. Da de nu Alle var samlede, traadte Missionæren ud af Høvdingens Wigwam og tiltalte Forsamlingen i korte Sætninger saaledes: „Mine Venner! Det glæder mig at se Eder Alle forsamlede her, I ved, at Eders Høvding har indbudt mig til at bo iblandt Eder. Men jeg vilde først se Eder alle og tale med Eder, førend jeg sagde Ja eller Nei! Sagen er nemlig den: I ved jo, at Kishemanito (den store barmhjertige Aand) har skabt denne Verden og Alt, hvad der er i den. Men vi kan jo ikke sedse blive i den, men maa herfra som vore Fædre. Døden kommer ganske ukaldet og skaaner Ingen. I hin Verden kommer kun de Gode til Kishemanito, hvor der er evig Glæde og ingen Sorg og ingen Død. Men de Onde maa hen til Machimanito (Djævelen), hvor ingen Glæde er, men blot Sorg og Død. For nu at bevare os derfra har Kishemanito sendt sin eneste Søn. Han har sendt ham, for at han skulde forløse os fra Djævelens Bold og gjøre os til Guds Børn. Ved ham kunne ogsaa I alle blive Guds Børn. Ved ham kunne I alle blive delagtige i den evige Glæde, hvor ingen Sorg og ingen Død er mere. Og Veien hertil vilde jeg vise Eder, da jeg kom her. Dette er det Ene. Det Andet er, at jeg vilde undervise Eders Børn, saa at de kunde lære at læse, skrive og regne. Da kunde de selv forelæse for Eder Guds Ord. Da kunde de ogsaa hjælpe Eder, saa at ikke Handelsmændene mere bedrog Eder saa skammelig. Thi det er Guds Villie, at vi ogsaa i dette Liv skulde være lykkelige, saa vidt muligt.

Begge disse Ting vilde jeg gjøre, naar jeg kom til at bo iblandt Eder; derfor vilde jeg ogsaa forlange to Ting af Eder. For det Første, at I sende mig Eders Børn til Undervisning, saa at jeg kan lære dem, for det Andet at I selv komme sammen om Søndagen hos mig, saa at jeg kan vise Eder Veien til det evige Liv. Thi Gud har befalet at prædike Evangelium for alle Menneſter, og forjættet, at hvo, som tror og bliver døbt, skal blive salig. Derfor har han ogsaa bestemt en Dag, da han vil dømme Levende og Døde. Da maa ogsaa I og jeg frem for hans Domstol; jeg for at aflægge Regnskab, om jeg har lært ret og trolig, I for at aflægge Regnskab, om I gjerne har hørt Guds Ord og levet efter, hvad I hørte. Raadslaar nu, og lad mig vide, om I vil taale Guds Ord iblandt Eder og gjøre det Forlangte eller ikke.“

Nu fulgte en længere Pause. Derpaa sagde Høvdingen med dyp Stemme:

„Bestemmer Eder og svarer!“ Den Ældste blandt dem Afniis (den lille Sten) svarede med ligesaa dyp Stemme: „Vi har aldeles Intet at svare; vi venter paa, hvad du vil sige.“

„Nu vel“, sagde Høvdingen, „jeg for min Person glæder mig meget over, at min Broder vil bo her iblandt os, og at vi skal faa Anledning til at høre Kishemanito's Ord. Jeg vil gjerne fremstille mig dertil og vil ogsaa sende mine Børn til Undervisningen.“ Derpaa udtalte flere af Mændene sin Mening, og saa opstod der igjen en Pause.

Endelig stod Høvdingen op, rømmede sig lidt, gik op til Missionæren, rystede hans Haand ganske voldsomt, traadte derpaa tilbage, udtrakke sin høire Arm og talte længe og slydende, fra flere Kanter afbrudt af gryntende Bifa ds

"Aouh!" Hans Ord lød omtrent saaledes:

"Det glæder mig, at min Broder vil bo hos os, thi naar jeg ser paa Eder, hvor fattige og forfomne I er, saa gjør det mig ondt i Hjertet. I ved Allesammen, hvorledes det er blevet saa med os. Vel er der mange Slags Jld omkring os her, men ikke altid er dens Varme god. (Hermed hentydede han til de Hvides Bosteder, fra hvilke de maatte lide megen Stæde). Dgsaa Fugle af vor Farve komme undertiden herhvid og bringe nye Ting, som ikke er gode. (Dermed mente han Methodisternes voldsomme Optreden).

Derjom I skulde slaa ind paa den Vej og hyle og gebærde Eder saaledes som de, saa vilde det gjøre mig meget Dndt. Derimod vilde det glæde mig, om I Alle blev underviste saaledes, som min Broder her vil undervise Eder, og saaledes som jeg selv har seet, at deres Skik er hjemme hos dem selv, og deres Gudstjeneste i Frankennuth og ligeledes i Detroit (Michigans Hovedstad). Og I unge Kvinder, I skal føre Eder hans Raad og Undervisning særdeles til Nytte; thi mange af Eder har forseilet Eders Vej og er komne paa Afveie. Jeg har lidet mere at sige; jeg er en gammel Mand og skal snart følge efter mine Fædre. Jeg vilde gjerne se denne Sag endt, jeg vilde gjerne se mit Folk paa en god Vej, førend jeg dør. Jeg vilde gjerne snart se et Skolehus opbygget her. Jeg ønsker, at min Broder snart maa bo iblandt os. Dette er hvad jeg vilde sige. Nindikit! — jeg har talt." "Aouh!" lød det bifaldende fra alle Kanter. Hørdingen rystede endnu engang Missionærens Haand og satte sig derpaa ned. Derpaa talte Missionæren atter, og nogle Mænd sagde sin Mening; til Slut blev der en almindelig Haandrysten, saa kraftig, at

Missionæren følte det lige op i Skuldren. Og hermed var Forsamlingen sluttet.

Efter 14 Dages Forløb kom Missionæren igjen og medbragte 6 Francker, som byggede ham et Loghus, 30 Fod langt og 20 Fod bredt. Imidlertid boede han med sine 6 Francker i en Barkhytte, saa godt det lod sig gjøre. Da Loghuset var færdigt, tjente det ikke alene til Bolig for Missionæren og hans Familie, men ogsaa til Skole og Kirke. Skolen var vistnok meget primitiv; det dreiede sig mest om at vænne Børnene til at sidde stille. Da man kun havde engelske Skolebøger, saa lærte han dem Engelsk saaledes, som det ogsaa var Skik i Frankennuth. Han fandt imidlertid snart, at det ikke alene var et utatnemmeligt, men endogsaa næsten unyttigt Arbejde. Saa satte han sig da fore at udarbejde en Stave- og Læsebog i Chippewan-Sproget. Til Læsestykker anvendte han den bibelske Historie af det gamle og nye Testamente. Dgsaa nogle tykke Kjærnesalmer oversatte han paa Chippewan-Sproget og lod dem trykke som Tillæg. Denne lille Bog forarsagede uendelig Glæde. Børnene lærte nu med Lyst og havde snart tilegnet sig den ædle Læsekunst. Efter Skoletiden gif de hjem og læste for sine Forældre og hvem der ellers vilde høre paa — ofte endnu meget stammende — de underbare Historier, saaledes som de forekom i den lille Bog. Da begyndte det ogsaa at røre sig blandt de Gamle, og Manges Hjertes blev opladte.

De gudstjenstlige Forsamlinger om Søndagen smagte temmelig meget af Urfloven. Gamle og Unge sad om hverandre, som det traf sig. Gutterne var ustkiffelige, Smaa børnene legede og skreg høit. Endnu høiere skreg Modrene, for at Børnene skulde være stille. Her og der sad ogsaa en Kvinde og sladrede med

sin Sidemand, medens en eller anden Gamling rolig fremtog Fyrstaal og Flint, slog Ild og tændte sig sin Fredspibe; en Anden søgte efter glødende Kul paa Ildstedet og begyndte ogsaa at røge. Under alt dette prædikede Missionæren i et fremmed Sprog (Engelsk) og det naturligvis gjennem en Tolk.

Enhver Begyndelse er vanskelig, og denne var det ogsaa. Mændene kom dog, og Missionæren vogtede sig vel for at vænne dem til ydre Orden, laa længe endnu Intet var i Orden i deres Indre. Lidt efter lidt blev det bedre. Af Skolen opvogte Menigheden. Børnene begjærede først Daaben, derpaa kom ogsaa de Gamle. Saa blev Rummet i Huset for trangt og der maatte bygges en Tilbygning, i hvilken der blev holdt Skole og Guds-tjeneste. Dog snart blev der ogsaa opført en liden Kirke med Taarn og Klokke. Over 5 engelske Mil horte man Klokken i den stille Stov; Indianerne glædede sig heiligen og kom til fra alle Kanter. Klokken lød heller aldrig forgjæves. Ved hver Solopgang blev der ringet med den, og strax derefter indfandt Missionæren og hans Familie sig i den lille Kirke, sang en tydsk Sang og holdt deres Morgenandagt. Medens de endnu vare samlede, kom Indianerne, og saa blev en indianisk Sang afslungen, et Kapitel i det nye Testamente forelæst og Bøn holdt. Saaledes gik det hver Morgen hele Aaret igjennem. Ogsaa om Aftenen kort før Solnedgang lød Klokken atter, og Dagen sluttedes, som den var begyndt, med tydsk og indianisk Salmesang, Guds Ord og Bøn.

Nærmest Missionærens Loghus stod Pemagojins Barthytte. Dette var en høj, stilsfærdig Mand, meget ordentlig. Hans Børn lærte i Skolen vore Sange, som de da ogsaa sang hjemme. De læste ogsaa de bibelske Historier i den nye Læ-

sebog. Altsammen gjorde dybt Indtryk paa Moderen, og hun blev en Kristen. Men hendes Mand, Pemagojin, forblev Hedning og saa haard og kold som en Isstap. Imidlertid elskede han Missionshuset og besøgte det ofte. Naar han var ude paa Jagt 4-6 Dage, sommetider endog 16 Dage om Gangen, saa kom han endda ved Hjemkomsten først ind i Missionshuset og røgte sin Fredspibe. Naar denne var udrøgt, gik han ud, ledsaget af sine Hunde. Naar han var hjemme, kom han hver Dag og røgte stille sin Pibe. Samtaler om Kristendommen hørte han siltiende paa; men dersom han blev spurgt, om han ikke ogsaa vilde blive en Kristen, saa svarede han meget bestemt: "Kawin!" (aldrig). Saaledes syntes alt Saa afgjæves. Lidt efter lidt blev imidlertid hans "Kawin" mindre haardt, og til sidst sagde han blot endnu "Ka", d. e. Nei.

En Dag kom hans Hustru straalende af Glæde og sagde: „Min Mand vil lade sig undervise.“ Dette skede da ogsaa, og ved hans Daab straalede hans Ansigt af Salighed. Han blev den troeste og standhaftigste Kristen lige til sin Død. Saaledes kom den ene af Mændene efter den anden efter sin Familie til Herren.

Da det nu var blevet anderledes i Indianernes Indre, forsøgte Missionæren ogsaa en Forandring i det Ydre. Han samlede Mændene og forestillede dem, at de ganste uden Nødvendighed hver Vaar i flere Uger havde maattet udstaa en haard Sultefur. Naar de blot vilde opdyrke lidt mere Land, saa behøvede de aldeles ikke dette. De kunde da endnu fremdeles lægge Vind paa Jagten, men vilde ikke mere være ganste afhængige af den, hvilket jo især for deres Kvinder og Børn var meget haardt op. Mændene indsaa dette og gik strax i Verk med at

omhugge Træerne og rydde Landet, ja at de næste Aar høstede næsten dobbelt saa meget.

Strax derefter vovede Missionæren endnu et Skridt. Han samlede dem atter og forestillede dem, at de utætte tilrøgede Barkhytter dog egentlig ikke dueede stort, og at et Voghus dog var en meget mere menneskelig Bolig. Dette indsaa de strax, thi i Voghuset kunde man dog staa ærlig opreist og gaa omkring, hvor man vilde, hvilket neppe var muligt i Barkhytten; desuden turde man her frit luffe op Vinene, uden at Noget skulde plage dem eller faa Taarerne til at rinde. At indse det var altsaa let, men fra Erfjendelsen til Gjærningen var der en lang Vei. For dog at faa dem til at fatte Mod, lovede Missionæren dem, der byggede det første Voghus, at han skulde faa frit Spiger og Vinduer, samt Shingles (Tagspaan) frit paaspigret paa Taget.

Dog, heller ikke dette hjalp; det var en altfor stor Forandring.

Flere Uger gik hen, og intet blev gjort.

Da kom en Dag en Enke, Høvdingens Datter, der først var bleven Kristen, og sagde: „Alle Vinduer og Spiger vil De give den, der bygger det første Hus?“

„Ja vel!“

„Dg naar ville Sagerne være at faa?“

„Saasnart som jeg ser, at En gjør Forberedelse til at bygge et Hus.“

„Nu, jeg vil bygge“, sagde hun.

Hvor Missionæren glædede sig! Ijsen var brudt, og det atter ved en saag Kvinde. Snart stod nu Voghuset der, 15 Fod bredt og 20 Fod langt. Alle kom for at beundre det. Saadant Noget var her endnu aldrig seet, at en Indianer skulde have et eget Voghus. Dog, i det bare, tomme Rum var det heller ikke endnu meget hyggeligt. Der maatte ogsaa et Bord derind, to gamle Stole, to Bænke og et Sengsted. Men nu var ogsaa

Glæden fuldkommen. Beboerne af Barkhytterne kom stedse igjen i Besøg og satte sig paa Bænkene foran den venlige Rammin-Isd. Endelig holdt de det ikke mere ud, de toge sine Dyr og gik hen for at fælde de nødvendige Træstammer. Da blev der en Kappelyst, og snart stod der paa Pladsen en Række Voghuse, og Stedet fik et ganske nyt Udseende. Et andet Navn havde det allerede før faaet.

Paa Grund af Stedets store Armodslighed havde Missionæren kaldet det *Bethanien* (Armodens, Glendighedens Hus); og saa hedte det sidenesther i alle offentlige Beretninger. Ogsaa Missionæren fik kun alt for snart føle Stedets Armod. Thi da Høsten kom, og Floderne steg høiere, var han afstaaren fra al Samsærdjel med den øvrige Verden.

Isgang og tynd Is paa mere stille Steder gjorde den lange Reise tilvands paa smaa Kanoer umulig. Ijsen var endnu ikke stærk nok til at benyttes til Kjørevei; dertil kom, at Floden paa mange Steder gik ganske aaben, navnlig paa Steder, hvor Strømmen var strid. Saaledes kunde han ingen Vei komme, heller ikke kunde Noget komme til ham. Paa en saadan Blokade var han ikke forberedt og havde derfor ingen Levnetsmidler forhaanden. Ved denne Tid blev hans første Barn født. Kun Gud i Himmelen og Forældrene vidste det. Dog, de Wilde (endnu var ingen af dem bleven en Kristen) mærkede Nøden og luffede ikke sine Hjerter. Haade de ikke delte det Sidste, de havde, med ham, havde han maattet sulte rent ihjel. Hvor denne Nød bragte Missionsfamiliens og disse Wildes Hjerter nærmere sammen!

Den haarde Tid gik, og nu blev de tilfrosne Floder benyttede til Veie for at bringe frem Levnetsmidler, især Mel, for hele Aaret. 50 Mil havde de at reise.

Da Strømmen i Floderne var stærk,

frøs disse sjelden til, og man maatte ofte med vienshyllig Vindfare drage frem med Hest og Slæde mellem de aabne Steder. Ifte sjelden brast den tynde Is, og Hest og Slæde sank i Dybet. Dette hændte hver Vinter mer end en Gang, da man maatte benytte Isen til Kjorevei lige til Maris. Blot et Exemplar skal her anføres: Den anden Vinter vilde Missionæren gjerne tage sin Hustru med, saa at ogsaa hun atter engang kunde saa se hvide Ansigter. Det gik brav to Dagsreiser paa Isen; men de vilde denne Gang endnu længere for at besøge en anden Indianerafdeling. Dertil havde de endnu en Dagsreise paa Huronsøen. Da de kom did, hvor Saginawfloden falder ind i Huronsøen, fandt de paa to Steder Slæder, som vare sunkne ned i Isen, medens Hestene, som havde truffet dem, vare halvt opvædt af Ulvene. Mellem disse Ulykkesteder maatte de frem. Den tynde Is knagede under dem; alligevel maatte de kjøre videre i skarpt Trav. Ophold vilde have været det samme som at synke. At vende om var umuligt, og at kjøre videre var at sætte Livet paa Spil. De kom over det farlige Sted og naaede atter fast Is; men endnu idag, efter 28 Aars Forløb, kunne de kun med Gru tænke derpaa. Paa Tilbageveien skulde de blide mindre heldige. Vistnok kom de vel over mange farefulde Steder, indtil de var komne omtrent 10–12 Mil fra Beshanien. Men saa brast pludselig den speilblanke Is, og Hest og Slæde sank i Dybet. En Indianer greb raaskt Børnet og ilte med det til Strandbredden. En anden reddede Missionærens Kone, medens Missionæren søgte at redde Hesten; thi af denne var deres videre Reise saavel som deres Frelse afhængig. Dyret blev reddet og Slæden truffen op. Naturligvis var Alt vaadt, Klæder, Dækener, Sengklæder osv. Ingensteds var

noget Hus eller nogen Hytte, hvor de kunde have søgt Ly. De maatte altsaa, vaade som de vare, atter i Slæden, og reise videre de 10–12 Mil saa hurtigt, som Hesten vilde løbe, og Isen kunde taale. Kun den lange, lodne Voffelhud, som de havde over sig, beskyttede dem, saa de ikke frøs ihjel.

Men naar Snefald indtraadte og bedækkede den glatte Is ligesom med tør Sand, da blev det umuligt paa en Dag at tilbagelægge de sidste 30 Mile, der intet Tilflugtssted tilbød mere. Da var der intet Andet at gjøre end at overnatte under et Træ. Grankviste fastedes paa Sneen til Veie. En Ild antændtes, og Ved samlede for den hele 16 Timer lange Nat. Indianerne vidste altid at finde Ved, som brændte. Derpaa indhyllede de sig til over Hovedet og sov lige til Dagbrækningen. Missionæren maatte passe Ilden, der ofte brændte ud. Talrige Ulve hylede omkring Leiren; Ilden holdt dem imidlertid borte. Behageligt var deres Selvfab just ikke. Dog var dette langt fra de værste Nætter af mit Liv. Nød og Fare har altid noget styrkende og hjælper til at drage Aanden opad.

Om Høsten i Aaret 1851 fik Missionæren en Medhjælper fra Tydskland, som strax alene overtog Skolen saavel som en Del af de mange Reiser. Nu blev mange Ting lettere og behageligere i Urskoven. Paa en saa affidesliggende Post skulde der stedse være to af Brødrene, saaledes som ogsaa Herren altid udsendte dem to og to. Ere de enige i Herren, saa ere de dobbelt saa meget værd, som om de begge stod alene paa affidesliggende Poster.

I Begyndelsen af 1853 kom Kaldet til Indien. Da jeg i 1846 tillige med Andre blev beordret til Indien, troede Missionsbestyrelsen nu at have Ret til at kalde mig didhen, hvor der var Mangel paa Arbeidere. Netop af den Grund

ansaa jeg det for min Pligt at følge Kaldet. I Bethanien blev der imidlertid stor Bedrøvelse. Missionskommitteens Formand kom reisende den lange Vej for at trøste Indianermenigheden. Han holdt en Menighedsforsamling og lovede dem, at de hverken skulde blive forladte eller forsamte. Mange af de Kristne talte ogsaa. Til sidst stod Misquaanaquod (den røde Stj) op; han var den højeste Mand i Bethanien og endnu en Hedning. Han sagde:

„Jeg hører ikke med til Menigheden; men for min Hustrues og mine Børns Skyld, der tilhører den, kunde jeg nok ønske at sige et Par Ord. Det har sig vel saaledes: Om vi og Alle stod op, strakte ud vore Hænder og vilde holde paa vor Ven, saa vilde han dog ikke blive her; thi han er bleven kaldet, og han vil rejse. Naar der nu blot kom en Mand i hans Sted, der gjorde saaledes, som han har gjort, saa kunde vi endda bestaa. Derjom dette ure skulde blive Tilfældet, da frygter jeg, at det vilde gaa med os som en Hob tort Løv, naar Vinden blæser derpaa. Nindikit!“

Pemagojin, som i Daaben havde faaet Navnet Stefanus, erklærede imidlertid, at han ikke vilde se Missionsøren rejse bort, heller ikke kunde og ei heller skulde komme til at se det. Han holdt sit Ord. To Dage før Afreisen viste han sig atter som saa ofte i Missionshuset, rustet til

Jagten. Atter røgte han stille sin Pibe, men hans Hoved var dybere sænket end ellers. Da stod han raskt op og uden at sige et Ord omfavnede han stormende Missionsøren, trykkede ham fast til sit Bryst, kyskede ham, ilede ud af Døren og forsvandt i Skoven. Vi sees igjen ved Guds høire Haand!

Bed den sidste Gudstjeneste holdt Mændene sig tappert; de sad stille med dybt sænkede Hoveder. Kvinderne derimod hullkede høit. Strax derefter gif det afsted til Floden; mange Indianere steg i sine Kanoer for at følge et Stykke paa Veien. Dog, Missionsøren vendte endnu engang tilbage til sin lille Kirke. Længe dvælede han her alene, thi han havde ikke Styrke til Skilsmisken. Atter og atter vendte han tilbage til Alteret og saldt paa sine Knæ. Dog endelig maatte det ske. Mere fattet traadte han ud. I Missionshusets Dør stod Formanden, rakte sin Ven Haanden og sagde: „Du skal dog ikke stilles fra dette Hus uden at modtage Missionskommitteens Tak“ osv. Mændene saldt i hverandres Arme og gif med hverandre til Floden. Medens nu Missionsøren steg i Baaden, istemte Formanden med fast Stemme Psalmen

„Alene Gud i Himmerig
Bære Lov for al sin Naade!“

Indianerne greb Klarerne. Kort efter var Bethanien for stedse skjult for vore Dine, men ikke for vore Hjertes.

Et halvt Dussin Smaastykker.

I.

Hvorledes Grisser fabrikeres.

Grisser fabrikeres af Stiferstenstykker, som knuses i en Morter; dette udføres af en Maskine, som drives med Damp. Den saaledes smaaluste Sten gaar dernæst gjennem en Sværn, der maler den

sin som Mel. Dette Mel opblandes med en ringe Mængde af et paa lignende Maade fremstillet „Mel“ af Steatit eller Grødfien, og Blandingen tilsættes derpaa med andre Substantser, indtil den danner en deigagtig Masse. Deigen bearbejdes yderligere ved gjentagne Gange at

passere mellem Jernvæltjer. Derfra lægges den paa et Bord og afdeles i korte cylindriske Stykker, hvert 4-5 Tommer tykt og af 8-12 Punds Vægt. Fire saadanne anbringes i en stærk Jernretort, som udmunder i en smal Abning, der kan formindskes eller gjøres større. Ved hydraulisk Tryk presses Massen gennem denne Abning i Form af tykkere eller tyndere Strimler, som derefter afdeles paa langs og tværs ved Knive. De saaledes fremstillede Grifler lægges paa Zinkplader og „steiges“ i en dertil indrettet Døn. Det staar nu kun tilbage at danne Spidsen, hvilket sker ved en Slibning paa et Smergelshjul. Næsten hele Arbeidet udføres af Gutter, saa at Omkostningen ikke er stor.

II.

Meteorisk Jern i Sne.

Undersøgelse af Sne, som er samlet paa Bjergetoppe i de arktiske Egne og sælgelig fjernt fra Paavirkning af Fabriker og Røg, har bekræftet en tidligere fremsat Paastand, at smaa Jernpartikler svæve omkring i Atmosfæren og tilslut falder ned paa Jorden. Nogle Videnskabsmænd antage, at denne Forekomst af Jern i Atmosfæren for en Del er Marsag til det Phænomen, som kendes under Navn af Nordlys. Grønemann i Göttingen antager saaledes, at Masser af Jernstøv bestrøjer Baner omkring Solen; ved at komme nær Jorden bliver det Gjenstand for en magnetisk Tiltrækning fra Polerne, der bringer Støvet til at flaa ned i den Retning. Paa Grund af den betydelige Hurtighed, hvormed det farer omkring i Verdensrummet, bliver det glødende ved at komme ind i Jordatmosfæren. Paa denne Maade forklares saavel Lyssningen af Nordlyset, som ogsaa den Straaleform, det i Almindelighed antager. Prof. Nordenskjølds

Jagttagelser i de arktiske Egne bekræfte Forekomsten af metalliske Partikler i Sneen.

III.

En vigtig geografisk Opdagelse

er nylig bleven gjort af Franskmændene Zweifel og Moustier, hvem det er lykkets at finde Nigers Kilder. Niger er Mellemafrikas Hovedflod, hvis Udspring hidtil har været ubekendt, skønt den var bleven bejselet baade af Barth, Engländeren Laing og flere andre Rejsende. Et stort Handelshus i Marseille, Firmaet Vermund, besluttede at sende nogle af sine Agenter, der hvert Aar berejse Afrikas vestlige Kyster, til Floden Niger for at undersøge dens Kilder, og de to ovennævnte Mænd, der vare fortrolige med Rejser i disse Egne og vante til at omgaaes de Indfødte, bleve forsynede med Bøger, Instrumenter og Penge for at søge at løse det geografiske Problem og undersøge Territorierne ved Flodens Udspring baade i videnskabelig og kommerciel Retning. De to Rejsende begav sig fra Sierra Leona opad Floden Rokelle til Kong-Bjergene. Her havde de uhyre Vanskeligheder at overvinde, men det lykkes dem de to modige Mænd at bejse alle Hindringer, som baade Naturen og de Indfødte lagde dem i Veien. De krigeriske Folketammer, som bebo disse Egne, og som tidligere have modsat sig alle Rejsendes Fremtrængen, tillod denne Gang de to Franskmænd at undersøge de Bandleb, som i Forening danne den store Flod i det vestlige Sudan. Den 12te Febr. sendte Zweifel og Moustier et Telegram fra Sierra Leona, der den følgende Dag ankom til Marseille, og hvori de meldte, at de vare trængte frem til Nigers Kilder. Der vil uden Tvivl snart fremkomme nyere Oplysninger om de to Rejsendes Undersøgelser, men man kan allerede nu konstatere, at dette fortjenst-

fulde Foretagende, der udelukkende skyldes en privat Mand's Initiativ, har ført til et heldigt Resultat.

IV.

Den katolske Mission i Norge.

Den katolske Mission i Norge støttes af Missionssektorer, Missionsforeninger i Frankrige, Belgien og Tyskland, som aarlig sende betydelige Pengemidler til Landet. Der er otte katolske Menigheder i Landet. I Kristiania er Hovedmenigheden med St. Olavs Kirke. Der bor Præfekten Bernard. Ved St. Olavs Kirke er Pastor Voller Menighedspræst, Pastor Maitrehot er anden Præst. Der er desuden dannet en stor Kost-Skole; den kaldes St. Josefs-Stiftelsen og betjenes af „St. Josefs Søstrene.“ De Børn, som optages paa Pleieanstalten, blive der til Konfirmationsalderen; der er nu 4 til 500 Børn, som Alle blive pleiede og skjottede der. Fra Kristiania rejse Præsterne stadig til Drammen, Hadelands Glasværk og flere Steder, hvor der bor katolske Familier, som ønske geistlig Bistand. Den bergenske Menighed er den anden i Ordenen; der er Pastor Stub Menighedspræst og Pastor Hølselt Høuen anden Præst; disse Præster rejse stadig til de vestlandske Eyer og til Arendal for at holde Guds-tjeneste hos katolske Familier. I Trondhjem er Pastor Dumahut Menighedspræst og Pastor Plasja Hjelpepræst, i Tromsø er Pastor Neuwel Menighedspræst og Pastor Broun Hjelpepræst, i Hammerfest er Pastor Hagemann Menighedspræst og Pastor Crull Hjelpepræst; disse fem Menigheder ere de vigtigste. Saa kommer Altinggaard, hvor der paa den gamle Sørenskrivergaard nu er katolsk Kirke; der virker Pastor Hartmann. Der holdes ogsaa et Pensionat (Kost-Skole), hvor der for

Tiden er 10 Børn. De mindste Menigheder er Fredrikshalds Menighed, hvor Pastor Blanche er Menighedspræst, og Fredrikstads Menighed er egentlig tænkt som et Annex til Fredrikshald, men er nu bleven en selvstændig Menighed. Pastor Edo. Kjelsberg, en Nordmand, er Menighedens Præst. Fra Nytaar udgiver den katolske Mission en Række „tidsmæssige Traktater“ under Titelen „Sandhedens Rost“. Traktaterne udgives fra Bergen af Pastor Høuen i Forening med Pastor Stub. Heraf sees da, at Paven er stærkt repræsenteret i Norge, og at Katholicismen allerede har gjort betydelige Fremstrid der.

(Eft. Dstl. Tid.)

V.

Nye Ideer angaaende Drivkraft.

At erstatte Industriens nuværende Kraftkilde, Brændematerialerne, ved en anden og billigere, er en af Hovedgjenstandene for de Bestræbelser, som vor Tids Opfindere have stillet sig. John Ericson vil som bekendt dertil benytte Solens Varme, men den store tyske Opfinder Carl Siemens har—ifølge Tidsskriftet „Naturen“—slaaet ind paa en anden Vej. Han mener, at de umaadelige Kræfter, som udvikles af det rindende Vand paa Jorden, maatte kunne udnyttes ganske anderledes, end de blive. Efter et Besøg ved Niagara skriver han: „Efterat den første Beundring af det storartede Skuespil var over, begyndte jeg at tænke over Størrelsen af den Kraft, som her uophørlig forbruges, en Kraft, som nu kun har det Resultat ved Vandets Stød mod Klipperne at forhøje St. Lawrenceflodens Temperatur med en Brøddel af en Grad (nemlig $\frac{1}{2}$ Gr. C.) Ifølge hans Beregning beløber den „Energi“, som Niagara repræsenterer, sig til henimod 17 Millioner Hestekræfter; at producere

disse ved Damp vilde udkræve et aarligt Kulforbrug af omtrent 200 Millioner Tønder Kul, det vil sige omtrent saa meget, som der nu produceres i hele Verden. „Naar et enkelt Vandfald repræsenterer et saa betydeligt Tab af Energi“, skriver han, „hvad maa der da ikke gaa tabt paa hele Jorden? Er det overensstemmende med vore Principer for at gjøre os vore Omgivelser nyttige, at man lader saadanne Kraftmængder næsten ganske ubenyttede?“ Hvorledes skulle imidlertid Industriens Midtpunkter, Fabrikstæderne, opnaa at drage Nytte af denne drivtunge Tanke? Siemens svarer os: „Seg kom paa den Tanke, at store Kvantiteter Energi, omsat til Elektricitet, maatte kunne lade sig lede gennem en metallisk Leder, f. Ex. en paa isolerende Støtter hvilende Kobbertraad. En Leder af dette Slags vilde utvivlsomt være kostbar, men var den først istand, vilde det ikke koste meget at holde den vedlige. I 1877 beregnede jeg, at der gennem en 3 Tommer tyk Kobbertraad vilde i en Afstand af 30 Mile kunne ledes 1000 Hestekræfter, som kunde anvendes til at sætte Maskineri i Bevægelse eller til Oplysning. I sidste Tilfælde vilde de kunne anvendes til at oplyse en Oh med 250,000 „Lyskræfter“. I hvorvel denne Beregning af Afskillige bliver betegnet som altsor dristig, finder jeg dog nu, at en Ledning af omtalte Slags maa kunne overføre det 3-dobbelte af den nævnte Kraft, medens den til hver Hestekraft svarende Lysseft ligeledes var sat endel for lavt, hvilket vore foragede Kundstaber i denne Gren af vor Viden nu viser.“ Udførelsen af disse Ideer beffæstiger stadig den geniale Opfinder, der har konstrueret et Instrument til at maale, fordele og regulere den omhandlede elektriske Strøm.

VI.

Fransk Dydspræmie uddelt.

Den bekjendte Montparnasse „Dydspræmie“ er iaar bleven tilkjendt Fruen Valentine Nicolle og er bleven overrakt hende i Palæ Mazarin af Jules Simon, efterat han havde givet den talrige Forsamling Meddelelse om, hvorved hun havde gjort sig fortjent til Belønningen. Beretningen om, hvorledes denne Kvinde af barnlig Kjærlighed havde begravet sin Ungdom og sit Liv i en Sindsygeanstalt, blev fremsat i saa veltalende Ord, at den rørte de fleste af de talrige Tilstedeværende til Taarer. Fruen Nicolle, der havde nydt en fortrinlig Opdragelse og besad en ikke sædvanlig videnskabelig Dannelse, søgte for omtrent 30 Aar siden om en Plads som Opsynspige i Salpêtriere, den bekjendte Sindsygeanstalt i Paris. Med Utaalmodighed ventede hun paa, at der blev en saadan underordnet, med den møjligst mest tjeneste forbunden Plads ledig; endelig fik hun den, og med sand Glæde traadte hun ind i en Stilling, i Sammenligning med hvilken Ribet i et Kloster maa kaldes herligt. Imidlertid laa der en Hemmelighed til Grund for denne Forsagelse. Hendes Moder var nemlig bleven sindsygg, og da Datteren ikke kunde pleie hende hjemme, maatte hun optages i Salpêtriere. Fra det Dødelik, Moderen var bragt til Sindsygeanstalten, var det Datterens eneste Tanke, hvorledes hun skulde komme til at pleie Moderen, og hun benyttede da det eneste Mittel, som kunde føre hertil, idet hun søgte den omtalte Plads. Da hun havde faaet den, og der var betroet hende nogle Sindsyge til Pleie, viste hun disse den største Omhu, og al sin Fritid fra den sørgelige Tjeneste viede hun sin sindsyge Moder. Hun gif saaledes bestandig fra den ene Noie til den anden og sølte sig lykkelig, fordi hun kunde opfynde en Dat-

ters Pligter. Dette Liv førte hun i 27 lige Kalb; hun er efter Moderens Død Ar. For et Aar siden døde den sindssyge Moder i sin Datters Arme; hun kjendte neppe Datteren og afviste hende ligesom i Kjædsel, naar hun blev overvældet af sin Sygdom. Frøken Nicolle har fuldstændig hengivet sig til det sørgelige Liv. (Eft. Mgbl.)

Nogle Optegnelser fra et Ophold paa Madeira.

[M a d e i r a er en Ø i Atlanterhavet, Vest for Maroffo; den udgjør tilligemed de tilhørende mindre Der Deserta, Fora og Porto Santo henimod 15 geografiske Kvadratmile med 118,300 Indbyggere, for største Delen af portugisisk Herkomst, dog stærkt blandet med Negerracen. Den tilhører Portugal; den er bekjendt for sin gode Vin og ansees for et af de bedste klimatiske Kursteder for Brystsyge. Derne skulle have været bekjendte i Oldtiden, men derefter forglemte igjen, og de bleve paany opdagede i Midten af det 14de Aarhundrede. Hovedstaden er Funchal; den ligger ved en Bugt paa Madeiras Sydside og har 30,000 Indbyggere. — Nedenstaaende Optegnelser fra Madeira ere forfattede af en norsk Dame og i et særskilt Hefte udgivne af „Lutherstiftelsen“ i Kristiania; en større Afdeling, som paa sit Sted nærmere skal blive betegnet, havde dog tidligere været offentliggjort i et kirkeligt Tidsskrift. Red.]

I.

En kold Høstdag i Slutningen af Oktober gif vi ombord paa et Kofardestib i Kristiania for at begive os paa den lange Rejse over Havet, til den smukke og for sin sunde Veligheden saa berømte lille

Ø Madeira. Skibet var ladet med Trælast for Kap, og mit Rejsefølge og jeg skulde faa være med som Passagerer og sættes af paa Den. At vi ikke reiste med Damp, fik vi snart erfare; og var der nogen Higen hos os efter at se de nye og fremmede Egne, saa bleve vi strax ved Begyndelsen af Rejsen mindede om, at det her gjaldt at ruste sig med en stor Portion Taalmodighed; thi efter fem Dages Seilads vare vi kun naaede til Drobak.

Endelig blæste der dog op en frisk Vind, og i strygende Fart gif det nu ned ad Kristianiafjorden ud i Nordsoen; de befrygtede Høstforme, som her kan være saa forfærdelige, undgik vi aldeles; i det yndigste Veir drog vi over Nordsoen og seilede ind i Kanalen. I halv Skumring skintede vi her Klipperne ved Dover; det var det eneste Land, vort Die mødte, fra vi forlode Norge, og indtil vi efter sex Ugers Seilads naaede Madeira. Vi havde atter faaet frisk Vind og fore afsted i strygende Fart; vi forstode ikke, hvilken farlig Nat det var, her paa det trangeste Sted af Kanalen, hoor der var fuldt af Seilere paa alle Kanter. Det var paa et hængende Haar, at vi vare blevne overseilede af et Dampstib; Kapteinen saa, at Skibet styrede lige mod os,

og han lagde da til Siden, men Dampskibet gjorde den samme Manøvre og — fortsatte Retningen lige mod os; og det saa ud, som om her ingen Redning var, dog han, som leder Havsbølgerne, styrer ogsaa Skibenes Gang, og han tillod ikke, at det skulde skade os; det strøg os saa lige forbi, at de, som stode paa Dækket, kunde række med Haanden over i Dampskibet.

Surtigt passerede vi Kanalen og kom ud i Atlanterhavet; allerede frydede vi os over de lyse Udsigter. „Thi“, sagde Kapteinen og gned sig fornøiet i Hænderne, „staar denne Vind paa, vil vi inden 14 Dage være paa Madeira.“ Han var nu af den Formening, at det ikke var nogen Lykke for en Sømand at have Damer ombord, derfor var han glad ved saa snart som muligt at blive os kvit; heller ikke vi havde noget imod snart at naa vort Bestemmelsessted. Glade og fornøiede sad vi ved vort Aftensmaalid, lagde Planer og byggede Luftkasteller, da giver det pludselig et Ryk i Skibet, Kapteinen og Styrmanden vikle et Blik og styrte begge op paa Dækket.

Her blev nu en Løben og Kenden, en Heisen og Halen, alle Seil bleve tagne ind, thi det blæste op til en forfærdelig Orkan. Den varede i tre Dage, og det var tre lange Dage og Nætter. Skibet knagede og bragede, som om det hvert Diebluk skulde revne; Bølgerne sloge høit over Dækket, og Vandet strømmede ofte ned gennem Skylegthet. Vi maatte holde os fast i Koierne for ikke at falde ud; ja, da Lasten gled, og Skibet krængede rent forfærdeligt, maatte Tommermanden slaa det ene Brædt efter det andet for vore Koier, saa vi tilsidst kun havde en ganske liden Abning. Vi rullede nu rundt i vort lille mørke Rum; laa vi en Stund paa Sengklæderne, saa laa vi den næste paa den vaade Skibsvæg, og saa atter over paa den anden Side; vi vare

i en stadig Bevægelse. Da det tillige regnede, dryppede der idelig Sølevand ned i Koien til mig; forgjæves søgte jeg efter et Sted, hvor jeg kunde hvile mit Hoved, uden at det dryppede mig lige i Ansigtet. Det undrede mig mangen Gang, at noget Mennekte kunde vælge et saa besværligt og farefuldt Liv som Sømandens. Disse Dage vare nemlig ingenlunde uden Fare for os, men det var vor Redning, at vi vare komne ud i Atlanterhavet. Vi mistede imidlertid Toppen af en Mast, og Skibet var blevet saa læk, at Folkene maatte idelig staa ved Pumperne.

Den fjerde Dag havde Stormen lagt sig noget, og jeg vovede mig op paa Dækket, eller rettere sagt op i Rahytdøren; thi paa Dækket var det umuligt at være, der styllede endnu Bølgerne stadig over, og forud stod Vandet en Alen høit i Læ. Lasten var nemlig gledet, og Skibet laa derfor stadigt paa den ene Side. Jeg havde aldrig seet et oprørt Hav, og det Syn, som mødte mig, da jeg kom op i Rahyttrappen, haade overrassede og overvældede mig. Her var ikke Tale om nogen Hav fl a d e længere; saa langt Diet kunde naa, dannede Bølgerne høie Fjelde og dybe Dale, og vort lille Fartoi kastedes omkring, som en Noddestal snart paa Toppen af en Bølge, snart lige ned i Dybet, medens taarnhøie Bølger saaes høit over Mastetopperne, og det syntes rent ufatteligt, at de ikke styrtede over os og begravede os; men nei, vor lille Tremaster steg atter op paa Toppen af en Bølge, hvor den et Diebluk stod ligesom skjælvende og bævende, inden den paany styrtede sig ned i Dybet. Noget mere storartet havde jeg aldrig seet, og aldrig har jeg havt saadan Følelse af Guds Storhed og vor Lidenhed, aldrig saa tydelig fornummet, hvorledes det alene er hans opholdende Haand, som bevarer os.

Kun langsomt avancerede vi fremad, da vi stadig havde Modvind; Dag gik efter Dag, og Uge efter Uge, og vi vare fremdeles ombord paa Skibet, oinede fremdeles kun den blaa Himmel og det vide uendelige Atlanterhav. At vi efterhaanden nærmede os mildere Egne, mærkede vi dog; thi skjønt vi nu kom ind i December Maaned, kunde vi faste alt Keijetoi, og sidde paa Dækket med vort Arbejde som i en Stue. Endelig en Morgen tidlig vækkedes vi ved, at der raabtes ned til os fra Dækket: „Synnd Eder op, nu se vi Land!“ At vi ikke vare fene med at efterkomme Opfordringen, behøver jeg nok neppe at fortælle; enhver, som har været paa Søen, ved af Erfaring, hvilken liflig Klang det Ord, „Land, Land!“ har, ja hvordan Taarerne kan komme i Vinene selv paa den mest barkede Sømand, naar han efter udstandne Færet paa Søen hører dette Raab. Jeg kan aldrig glemme den høitidelige Følelse, som greb os, da vi kom op paa Dækket og saa den yndige lille Ø Porto Sancto foran os. Mandstabet var kommet agterud, og alle stode stille i taus Betragtning af det foran os liggende Land; der var en saa høitidelig Stemning over det Hele, som om vi vare komne ind i en Kirke. Om der end ikke lød nogen Lovsang fra vore Læber, hvad der havde været det naturligeste Udtryk for vor Følelse, saa tror jeg dog vist, at den hos flere af os lød inde i Hjertet.

Porto Sancto er en ganske liden Ø med høie spidse Toppe og er den nordligste i Madeira Øgruppen. Vi kunde ikke opdage Træer paa den, kun grønne Markker, og paa Syd siden laa en ganske liden By. Den er omringet af flere smaa Der; nogle Mile længere i Syd ligger Desertas, ogsaa en liden Klippeø, men ubeboet, da den mangler Vand. Otte Mile Syd for Porto Sancto hæver sig den største

af Derne, Madeira, paa hvis Sydende Byen Funchal ligger. Den saa paa den Afstand ud som en eneste lang Fjeldryg.

Med spændt Forventning nærmede vi os denne Ø, som for en længere Tid skulde være vort Opholdssted, og hvor vi haabede at gjenvinde vor nedbrudte Helse. Kapteinen mente at kunne sætte os iland om Eftermiddagen; men da Binden mellem Derne løiede af, var det allerede bleven mørkt, inden vi naaede Sydenden af Madeira; og da der ikke er nogen Havn, vovede ikke Kapteinen sig ind, men vi maatte hele Natten ligge og boue. Strax det lysnede ad Dag, hejedes Signaflag, hvori der underrettedes om, at her var Passagerer ombord, og der bades om Vaade. Kapteinen var nemlig bange for at komme for nær ind under Den og derved tabe Binden. Der blev imidlertid ikke taget det ringeste Notits af vore Signaler.

Strax ved Solopgang stode vi op, og gik op paa Dækket, og det var et i Sandhed overraskende og behageligt Syn, som her mødte vort Øie. Da vi forlode Norge, havde Træerne mistet sine Blade, der var foldt og tilfrosset og alting tydede paa, at den strenge Vinter stod for Døren. I sex Uger havde vi ikke seet Land og nu, istedet for Is og Sne, som vi vare vante til paa denne Aarstid, saa vi det deiligste Sommerlandskab for os. Nu i Solopgangen saa Funchal mere end almindelig, venlig og indbydende ud. Hønlige hvide Huse omgivne af Haver, laa i Terrasser opover Fjeldet, der var dækket med frisk grøn Stov. Selve Byen ligger lige nede ved Havet nær Fjeldet, men strækker sig ogsaa opover Fjeldsiden. Hvad der især var os paafaldende, var de friske lysgrønne Markker, der havde en blaagrøn Farve og umulig kunde være Græs; senere forstode vi, at det var Sulfurværkmarkker. De høie Fjelde med sine smukke

Formationer mindede os om Hjemmet; de hæve sig værnende og beskyttende bag den lille By, og hindrede de solde Nordenvinde fra at naa den. Det er dette, som giver Byen dens overordentlig sunde Vælgelighed, og gjør, at saa mange Mennesker fra alle Verdens Kanter søge hid for at gjenvinde sin Helbred.

Da der ingen Baade kom ud, blev anden Sthyrmand sendt iland, men efter et Par Timers Forløb kom han tilbage med den Underretning, at der ikke kunde sendes Baade ud til os, før Kapteinen selv havde forevist Skibets Papirer. Han havde ikke faaet Lov at gaa iland, men var bleven modt af Toldbaaden og havde faaet denne Bæffed. Hvis Passagererne ønskede det, kunde de saa følge Kapteinen iland. Vi toge da hurtigt Afsted med Matroserne, der alle havde været venlige og opmærksomme mod os, saa det var ganske vemodigt at stilles ved disse vore Landsmænd og nu begive os ud iblandt Fremmede.

Da vi nærmede os Land, modtes ogsaa vi af Toldbaaden, og der forlangtes, at vore Papirer skulde forevises. Da det hjemme var bekendt, at man paa Madeira var uhyre nøie med Papirerne, i den Grad, at man nylig havde ladet Passagererne gaa lige til Brasilien, fordi man ikke fandt Papirerne at være i Orden, var der taget alle mulige Hensyn hertil, saa at baade Skibets Papirer og vore Passer vare skrevne paa Portugisisk. Man tænke sig da vor Forfærdelse, da det lyder fra Toldbaaden, som vi hystes med en Tordenraast: „Ederes Papirer ere ikke i Orden, I kunne ikke komme iland.“

Kapteinen blev næsten endnu mere forstrækket end vi, nemlig ved Tanken om at skulle føre Damer med sig lige til Kap. Vi sad imidlertid stille og afventede, hvad der saa videre vilde ske, uden et ane, at man ved det Hele kun havde til Hensigt

at presse Drickpenge af os. Hvorledes kunde vi ogsaa tænke, at Toldmændsmænd nedlod sig til saadant. Til sidst, da de mærkede, at vi slet ikke forstode Hensigten, bleve Papirerne leverede os tilbage med den Bæffed, at vi kunde ro iland. Med vor norske Baad var det dog ikke nulligt. Det kunde kun ske med slabbundede Fartøier, hvorfor vi maatte gaa over i en portugisisk Baad, roet af to mørke, næsten brune Portugisere med et, saa hystes vi idetmindste dengang—halvildt Udseende.

Da Portugiserne paa Madeira er meget blandede med Negerracen, have de en ualmindelig mørk Hudfarve; dertil kom at de vare halv nøgne eller idetmindste meget let klædte. En Skjorte, aaben i Brystet og med opbrædte Ærmer, et Par Benklæder, som kun rakte til Knæerne, var hele deres Dragt.

Det var vel derfor ikke saa underligt, om vi vare lidt beslemte ved at overgive os til disse Folk, hvis Sprog vi jo desforuden slet ikke forstode. Strax vi vare komne i Baaden, blev denne slynget af Bølgerne op mod Stranden; her sprang et Par andre lige mørke og let klædte Mænd ud i Vandet og trak Baaden op. I den vi fik Tid til at tænke paa, hvad der nu skulde gaa for sig, bleve vi grebne om Livet og løstede, ja næsten kastede iland. Jeg kom idetmindste med saadan Fart ned, at jeg faldt i Knæ og maatte krybe op, for ikke at blive overskyllet af Bølgerne. Jeg saa aldrig senere nogen Landstigning saa besværlig som denne, saa det var neppe almindeligt, at man kom saa voldsomt frem som vi.

Saa stode vi nu her paa den fremmede Strand uden at forstaa et Ord, af hvad der taltes omkring os og uden at vide, hvor vi skulde vende os hen. Vi havde faaet Unbefalingsbreve til Forskjellige, men hvem kunde vi henvende os til? Hvem vilde forstaa os? Efter den lange

Stilhed ombord saaledes pludselig at være henfat midt i den Tummel, som kan være ved et Landingssted, hvor der er Raaben, Skrigen og Snalken paa alle Kanter, gjorde os ganske fortunlede. I denne vor Forlegenhed kom nu en venlig Herre hen til os, og med en rap flydende Tunge tiltalte han os i alle mulige Sprog, jeg ved ikke hvor mange; men da han paa Tydsk, Engelsk og Fransk spurgte os, om vi talte disse Sprog, svarede vi kjæft, „ja, oui, yes”, dog, da vi saa skulde forsøge at gjøre os forstaaelige deri, var vor Tunge som lammet, og forgjæves gjorde vi det ene fortvivlede Forsøg efter det andet. Vi vare dog nogenlunde hjemme idetmindste i et Par af dem, men vi havde ikke den allerringeste Dvølse i at tale dem, og da vi nu, fortunlede som vi vare, skulde gjøre vort første Forsøg, slog det aldeles Feil. Tilfaldt gjorde jeg dog en Kraftanstrengelse og i det engelske Sprog fremkom jeg med Spørgsmaal efter de Forskjellige, vi havde anbefalingsbreve til. Men nu fik vi høre, at en var frasyttet Den, en anden var død, en tredje bortreist, og kun en eneste af dem var endnu tilstede.

Dette var jo en lidt trist Begyndelse, men alt omkring os saa venligt og opmuntrende ud, saa vi dog ikke tabte Modet. Den venlige Herre, som vi senere erfarede, var en spansk Skibskaptein, tilbød at føre os hen til et nærliggende Hotel, hvilket Tilbud vi modtog med Taknemmelighed.

Paa Trappen af Hotellet stod en høi mager gammel Herre med et ægte engelsk Udseende. Han kom os imøde, hilsende artigt paa os, og da han hørte, vi vare Norske, spurgte han, om vi muligens kjendte en Wijs—. Jeg kan ikke sige, hvor glædelig overrasket jeg blev, ved at høre mit Navn nævne, og at der altsaa fandtes et Menneſte paa Madeira, der

vidste, at der eksisterede et saadant Væsen. Vi solte os ikke længere saa aldeles fremmede og forladte; glad svarede jeg, at jeg havde et lidet Besjendtskab til bemeldte Dame. Han var Dagen iforveien bleven underrettet om vor Ankomst ved Modtagelsen af mit Kreditiv, og nu tilbød han at være os behjælpelig med at leie Hus, forat vi snarest muligt kunde saa egen Bolig og ikke skulde behøve at bo i det kostbare Hotel. Ja, han lovede at komme igjen om Eftermiddagen med en af sine Søstre for at føre os lidt omkring.

Tjeneren viste os nu ind i en af Høtellets elegante Saloner. For os, som kom fra den trange, mørke Kahyt, hvor vor eneste Betjening havde været en temmelig stidensferdig Kahytsgut, der vaskede Thetøiet op saaledes, at det hang fast ved Væberne, for os syntes alt lyst og herligt. En liden Altan dækket med Slynplanter og for os ubekjendte Blomster i pragtfulde Farver gav det Hele noget rent fortryllende; ja vi maatte tænke paa Feventyr, vi havde hørt om i vor Barndom, om fortryllede Prindsesser og Felande, saa pludselig forekom Forandringen os at være.

Efter Løfte indfandt Mr. Selby sig med sin Søster for at føre os omkring. Mr. Selby og hans to gamle Søstre vare Katholiker af engelsk Familie, men fødte og opvoiede paa Madeira. Han var dansk Konsul, men kunde dog ikke et dansk Ord og havde aldrig sat sin Fod i Danmark. Baade han og hans Søster toge sig paa den venligste Maade af alle Skandinaver, og mod os vare de udmærket artige den hele Tid. Saaledes hentede de os nu for at se paa Landsteder, der vare tilleie, og havde endog medbragt Vogn; men da vi kom ud for at stige ind i Vognen, kunde vi neppe bare os for at le; det var det underligste Befordringsmiddel, vi havde seet: en Slæde-

vogn med hvide Gardiner for og forspændt med to Dyr! Glæde, naar alt omkring var fuld Sommer, det syntes vi ikke rimede rigtig godt sammen, og saa Dyr til Kjøreheste!

Vi stige imidlertid ind, og mærkeligt nok gif det nok saa raadt affted; en hvidklædt Driver gif foran og raabte til Dyrene, og disse fulgte lydigt efter, ja kunde endogsaa springe et lidet Stykke engang imellem.

De høretes ikke med Lømmen, men fulgte efter sin Driver; undertiden gif denne ogsaa ved Siden af dem og opmuntrede dem med Stik af sin lange Stof.

Vi glemte dog snart baade Dyr, Driver og en vis ubehagelig Fjølslugt, som fulgte os overalt, efter hvort som vi kom ud paa Landet, hvis jeg kan kalde det saa. Der var nemlig ingen Marker og Enge at se, men den ene smukke „Quinta“ (Landssted) efter den anden, omgivet af Hader. Vi kom forbi den portugisiske Kirkegaard, som var rundt omgiben af høie ranke Cyprestræer; de lignede Soldater, der stode paa Vagt over de Dødes Hvilested. Vi saa Landssteder med hele Meer af Geranier og Roser.

En næsten bedøvende Blomsterduft kom os imøde, og, skjønt hørende med Dyr, kunde vi endnu tro os henfat i et Feland. Vi hørte ud over en vakker Chaussé, den eneste virkelige Kjørevei, som findes paa Madeira, hvor der ellers overalt er for steilt til, at Hjulredskab kan benyttes; denne Chaussé, som saa meget andet, er anlagt af Engländerne. Vi besaa flere Quintaer, som vist havde adskillige Mangler, men os forekom de henrivende skønne, og vi lagde vort Bifald saa tydelig for Dagen, at Værterne forstode det af vore Miner og derfor struede Priserne op. Mr. Selby anmodede os om ikke saa ufordulgt at lægge

vor Tilfredshed for Dagen; thi paa den Maade vilde vi aldrig kunne faa noget billigt Hus, og vi lovede at være mere diplomatisk den følgende Dag.

Idet vi hørte hjem, lod Mr. Selby Vognen kjøre om Posthuset, og vi fik saaledes den store Glæde, at modtage det første Brev fra Hjemmet. Naar man er alene blandt Fremmede flere hundrede Mile fra alle sine Kjære, har Posten en særegen Betydning; og da de engelske Postdampskibe desuden kun kom en Gang om Maanedes, saa kan man tænke sig, med hvilken Vængsel disse Dage bleve imødesæede.

Vi havde ikke paa hele Reisen praiet noget Skik, og vi havde altsaa ikke kunnet sende nogen Underretning til Hjemmet; og uheldigvis var det engelske Postdampskib netop afsjeilet kort før vor Ankomst, saa det efter al Sandsynlighed vilde være meget længe, inden vi kunde affende de første Breve, hvor meget end vore Kjære i Hjemmet, som vi vel vidste, længtede derefter. Men ogsaa her stryrede Gud det forunderlig godt for os; netop samme Dag kom et Dampskib, som ellers ikke havde sin Route paa Madeira, ind for at hente Kul, og med dette fik vi sende Post. Intet af alle de Breve, jeg senere affendte til Hjemmet under vort lange Ophold paa Madeira, brugte saa kort Tid som dette første, der bragte Underretning om vor lykkelige Ankomst.

Da vi Kl. 6 kom tilbage til Hotellet, ventede en elegant Middag paa os, alt saa forskjelligt fra Maaltiderne ombord ved Slingebrettet. Der hændte det ofte, at vi ikke engang kunde sidde ved Bordet; jeg mindes engang, jeg for at være aldeles tryk havde sat mig ned paa Gulvet med min Talerken i Skjødets, men heller ikke det hjalp, jeg gled helt ned i den ene Side af Kåhytten; men den Slags Skjæbne opvakte dog kun vor Munterhed.

Fra først til sidst havde denne vor første Dag været en deilig Dag, og vi tog den som en Forjættelse for det kommende Ophold paa Den. Selve Soreisen havde allerede havt en særdeles god Virkning paa vor Helbred, og vi syntes, vi havde faa meget at takke Gud for.

Efter at have beseet en Del Quintaer leiede vi et lidet Hus, som laa temmelig høit oppe, ovenfor selve Byen og omgivet af en vakker liden Have. Da vi første Gang vare deroppe, for vi endnu havde leiet, plukkede Verten Apelsiner af et Træ og bød os. Det var et pragtfuldt Syn, at se disse Træer fulde af den smukke Frugt; da vi imidlertid om Eftermiddagen flyttede derop, var al Frugt afhøstet.

Disse Quintaer, som saaledes bleve udleiede til Fremmede, vare ikke alene møblerede, men ogsaa forsynede med alleslags Kjøkkentoi og Husgeraad, saa man meget let kunde holde sin egen Husholdning.

Vi havde en deilig Udsigt over Byen og Habet, kunde se hvert Fartoi, som kom seilende ind, og hvor spejdede vi ikke efter at se det norske Flag; men den Fornøjelse fik vi kun en eneste Gang, og da vaiede det paa en liden Silbestude fra Bergen. Den havde bragt Sild til Portugal til Fasteiden, men da den der ikke fik Afsetning paa sin Vare, var den kommen til Madeira.

Til vor Haves Prydelser hørte en emmelig lang dækket Gang; et let Spærreværk af Træ var nemlig aldeles tildækket oventil af forskellige Slyngplanter: Vinranke, Passionsblomst og et Slags stort Græskar. Vi gjenfandt ogsaa næsten alle vore Potteplanter her: Fuxia i mange forskellige Sorter, Heliotrop, som mange Steder voxede i hele Hækker, Geranier, Slyngroser, som strakte sine Grene helt op paa Taget, og Kalaer; disse sidste vare imidlertid anseede som meget simple Blomster.

Dette var dog kun ganske almindelige Planter, men i andre Haver saa jeg mere udvalgte. Saaledes stod ved Juletidet et Kameliatræ i fuldt Flor; det var stort som et Kirsebærtræ og aldeles oversaaet af Blomster; mellem dets blanke mørkegrønne Blade traadte den rene hvide Blomst frem som en fin skær Brud i sin Brudedragt. Snart spadserede vi i en Alle af Kaffe træer, der vare for smaa til at udbrede nogen Stygge, men hvor interressant var det dog ikke at se denne betydningssfulde Plante! Hvor mange smaa røde eller snarere sorte Bær skal der ikke indhøstes, tørres og skalles, inden man faar et eneste Pund Kaffe, thi hvert Bær indeholder kun to Bonner. Snart sad vi i Styggen af et Myrthetræ; men alermærkeligst forekom mig dog et Alastræ; det vakte alle Fremmedes Opmærksomhed og Beundring! Det var som omstraalet af en Purpurglorie; temmelig høit spredte dets Grene sig vidt ud og fra hver Gren hang lange hengende Klaser med Urteblomster; disse saa ud, som om de vare dannede af det tykkeste purpurfarvede Floiel, som i Solkinnet spillede i alle mulige pragtfulde røde Farver.

Mange forskellige Slags Frugter lærte vi ogsaa at kjende, som: Bananaer, Ananas, Guavos m. m. Vi fik se, at Passionsblomsten bærer Frugt; den ser ud som et rødbrunt Æg; skærer man Hul paa Skallet, er den indeni fyldt med Kjerner og en velsmagende Saft. Den er saa almindelig, at den ikke engang er i Handelen. Selv Kaktusjen bærer Frugt, men den er dygtig tagget, dog nok saa velsmagende. Paa Landet saa jeg hele Agre af smaa Kaktusser, som til min Forundring vare omviklede med Rude; under disse bevaredes de smaa røde Cocheniller, der give os den smukke røde Farve. (Fortf.).

Læsefrugter.

Videnskaben har to Yderpunkter, som berøre hinanden; det ene er den naturlige Uvidenhed, i hvilken alle Mennesker ved Fødselen befinde sig; det andet er det, som naaes af de store Aander, der, efter at have gjenemgransket Alt, hvad Menneskene kunne vide, erkjende, at de ikke vide Noget og vende tilbage til den samme Uvidenhed, fra hvilken de gik ud. Men dette er en lærd Uvidenhed, som er sig selv bevidst. De, som befinde sig mellem begge Yderpunkterne, (som have forladt den naturlige Uvidenhed uden at naa til den anden), have et vist Anstrøg af Viden og optræde som de Indsigtsfulde. Det er dem, som bringe Forstyrrelse ind i Verden og dømme skjævt om Alt. (Pascal).

— Tilvisse er det et Onde at være fuld af Feil, men det er et endnu større Onde at være fuld af Feil og ikke at ville erkjende dem, da man derved til alt det Øvrige joier et frivilligt Bedrag. Vi ville ikke bedrages af Andre, vi finde det uretfærdigt, at de af os fordre høiere Agtelse, end de fortjene; det er altsaa heller ikke retfærdigt, at vi bedrage dem, og at vi af dem ville agtes høiere, end vi fortjene. (Ditto).

— Sædelighed er alene Religionens Frugt, den vøxer ikke uden paa Gudsforholdets Grund. Der har endnu ikke været noget Folk, der har formaaet at bevare sit sædelige Liv, naar det har sluppet sin religiøse Tro, — og der vil heller aldrig komme et saadant Folk. Man har sammenlignet de filosofiske Systemer, ved hvilke man har ment at skulle kunne lede Folkene frem til Sædelighed, med de tynde Sneflak, der dække Sneverne paa Isbræerne; disse Broer kunne maasse bære en enkelt Vandrer over Afgrunden (— her tales da alene om

den udvortes Erbarhed), men dersom et større Følge vover sig ud paa dem, da brister den tynde Skorpe, og det hele Følge styrter i Dybet. (Anonym.)

— En af Oldtidens klassiske Historikere lader en Modstander af Sulla og hans System begynde sin Tale omtrent saaledes: „Hvad der med Hensyn til Sullas Tyranni volder mig mest Bekymring, Borgere, er Eders egen Humanitet og Godmodighed; thi jeg frygter for, at I ikke ere istand til at tillægge ham de Egenstaber, han har, paa samme Tid som I ikke ere i Tvivl om, at disse Egenstaber i og for sig ere forkastelige.“ Ligesom saa meget andet, af hvad vi læse hos de Gamle, kunne disse Ord ligesaa vel anvendes paa Nutidens Forhold. Denne Sindenes Blødhed og den optimistiske Sty for at se Tingene, som de ere, og for at nævne dem ved deres rette Navn er en uvurderlig Fremhjælp for mange hule og falske Mandstretninger i Nutiden. Mangfoldige Mennesker kvie sig nemlig ved at fælde en bestemt Dom og gøre et personligt Valg, men foretrække at være „humane og upartiske“ Tilskuere af sin Samtids Bevægelser, og paa den Maade gaar det til, at Mangt og Meget faar Lov til uden Modstand at udvikle sig saa længe, indtil man endelig, naar det er forsent, bliver var, hvor godtroende og forsynet man selv har været. (Anonym.)

— I legemlig Henseende har man i i vore Dage lært at agte paa Alt, som kan bringe Smitte. Paa dette Felt indrømmer man meget villig, at der findes Smitstoffer, og at de kan overføres baade i Luft og i Vand, baade i Føde og i Klæder. Men i den aandelige Verden skulde der ikke gives Smitstoffer! Medens Menne-

ffets Legeme er en saa overmaade modtagelig Jordbund for alle mulige Smittefrø, saa skulde derimod Menneffets Sjæl slet Intet have at frygte af al Slags Forargelsens og Forsøvelsens Klintesjød!
(Ditto.)

—Alle Himmelleger, Firmamentet, Stjernerne, Jorden med alle dens Riger ere tilsammen ikke saa meget værd som den ringeste af Aanderne; thi den kjender alt dette og sig selv, men Legemet Intet.
(Pascal.)

Gaader og Opgaver.

No. 113. (Hvert Nummer er en Gaade, og det Hele udgjør et Ordsprog.)

1. Jeg er en Fugl, men ikke en Svale,
Jeg gjør baade Skade og Gavn.
Jeg lidet kan synge, jeg lidet kan tale,
Jeg raaber kun paa mit eget Navn.
2. Om du gjør dette paa rette Maade,
Da bliver det dig til evig Gaade.
3. Skal dette findes i dit Bo,
Maa allermindst der være to.

(XX.)

No. 114. Hvilken Fugl har intet Næb?

No. 115. What seven letters express actual presence in this place; and, without transposition, actual absence from every place?

Opløsning paa Gaaderne i No. 8.

No. 111. Tanken.

No. 112. 60 Aar. 30 Aar. (Opløsning: Man gjør Brøterne om til Tolvte dele og finder derved ud, at de 5 Aar udgjør 1 Tolvte del af hans Alder).

Naben Brevverling.

Til Hr. D. D., (Minnesjota.)

Deres Indsendte er ikke en Gaade, men et Palindrom eller Krebsvers, da det kan læses baade fra Venstre til Høire og fra Høire til Venstre. Det er ikke saa ueffent, men vi kan dog ikke trykke det, da det ikke giver en fornuftig Mening. Vi vil ikke raade Noget til at spille Tiden med saadanne Snurrepibier, men de, som have Nie for det Slags Ord-Reg, turde vel støde paa Noget nu og da. Vi skal her for Moro Skyld anføre et Par Krebsvers, et paa Engelsk og et paa Norsk; det første er gammelt og kjendes vist af flere Læsere; det andet er nyt.

1) Able was I ere I saw Elba.

2) Efter nogle Aars Ophold i Udlandet kom en ung Mand hjem og traf nogle Venner, som med ham havde gaaet i samme Skole. Han spurgte ogsaa efter de andre Skolekammerater. Da svarede en af de Tilstedeværende med følgende Krebsvers:

„Lag nedrev dem, otte, otte gaa i Lag, et to, et to, med Verden gal.“

Blandinger — Nytt og Gammelt.

Folketællingen i Danmark har givet følgende Resultat for Byernes Vedkommende, gjengivet med runde Tal: Kjøbenhavn 235,250, Frederiksberg 26,000, Aarhus 24,000, Odense 22,560, Aalborg 14,000, Randers 13,450, Hørsens 12,700, Helsingør 8680, Fredericia 8280, Viborg 7650, Svendborg 7220, Kolding 7190, Vejle 7100, Rønne 6560, Slagelse 6080, Roskilde 5820 Nyborg 5420, Naksvov 5200, Næstved 4700, Nykøbing p. F. 4560, Hjørring 4250, Thisted 4180; Korsør 3950, Ribe 3930, Varde 3460, Faaborg 3450, Holbæk 3260, Rudkjøbing 3230, Assens 3200, Hillerød 3150, Njoge 3100, Kallundborg 3080, Silkeborg 2900, Marstal 2900, Frederikshavn 2800 Nykøbing p. M. 2720, Vordingborg 2700, Skive 2500, Holstebro 2520, Kjerteminde 2480, Maribo 2400, Grenaa 2370, Middelfart 2350, Høbro 2250, Lyngby 2220, Ringsted 2100, Nexø 2020, Ringkjøbing 2000, Vogensø 1910, Stege 1900, Slagen 1890, Støvsfjor 1860, Skanderborg 1800, Nørresundby 1880, Rødbj 1780, Nykøbing p. S. 1750 Lenuvig 1650, Vråsøbing 1620, Odde 1600, Storhøddinge 1530, Esbjerg 1530, Ribe 1500, Sæby 1500, Stubbeløbing 1500, Sørbøbing 1500, Jæderiksjund 1500, Præsto 1450, Nyfled 1400, Sorø 1400, Vøgstør 1300, Ebeltoft 1315, Hæle 1100, Herning 1050, Frederiksverk 880, Fredensborg 800, Mariager, 750, Hørsholm 640.

Estimoerne ved Behringsstrædet. De fra Behringsstrædet og Ishavet hjemkomne Hvalfangere har til San Francisco medført meget sørgelige Beretninger om Tilstanden blandt Estimoerne, der bebo Kyfterne om Behringsstrædet.

Efterat Hvalen ved den heftige Forfølgelse, den har været udsat for i de sidste Aartier, har trukket sig nordover, er Hvalfangerne mere og mere begyndt at drive Hvalrosjagt ved Bredderne af Behringsstrædet. Denne Jagt drives paa det Hensynsløseste; Tusinder af Hvalroser dræbes, uden at Jægerne faa nogen Nytte af stort mere end Trediedelen af dette Antal. Ligesom Sælen er nødvendig for sydligt boende Estimoers Tilværelse, saaledes leve de nordlige Stammer næsten udelukkende af Hvalroskjød, og man har længe forudsagt, at den Tid snart maatte komme, da Hvalrosens planmæssige Udryddelse vilde medføre største Ulykker for de Indfødte. Af Befolkningen Shd for St. Lawrencebugten er Trediedelen allerede død af Sult, og paa St. Lawrenceøen næsten Halvparten. En „By“, som talte 100 Beboere er helt og holdent uddød, og i Almindelighed er Tilstanden saa bedrøvelig, at flere Hvalfangerkapteiner, som ellers ikke er bejendte for at være overdrevent omhjertede, skal have besluttet ikke længere at fange Hvalros. For hvert 100 Hvalros, som dræbes, troes en Estimo at være berøvet Midlerne til Livsophold. Om nogle faa Aar vil der ikke findes en Hvalros i Behringshavet, dersom ikke dette Dyr, ligesom Sælen, fredes ved Jagtlove. I den sidste Tid er aarligt omkring 50,000 Hvalroser bleven dræbte. Hunnerne efterstræbes mest, da de ere federe end Hanterne.


Edens Betydning i Amerika. Nogle af Talopgivelsesne i Pensionskommissærens Aarsberetning, der nylig er afgiven til Indenrigsministeren, er af den Natur, siger New York Herald, at vi ville gjøre enhver Præst, der agter

at prædike over nogen af de mangfoldige Skriftexter, der revse Vogn, opmærksom paa dem. 500 Pensionister er i de sidste tre Aar blevne udstrøgne af Pensionsklisterne, fordi man har opdaget, at de havde faaet Pensioner ved Bedrageri. Kommissæren erklærer, at af de 4397 edelige Vidnesbyrd, som ledsagede disse Personers Ansøgninger, er 3084 befundne at være falske (Mened) og mindst 92 Forsalfstninger. Disse Bedragerere vare heldige nok til at trække 547,225 Dollars fra Skatammeret, for de bleve udstrøgne. Om de Forenede Stater har faaet nogle af disse Penge tilbage, og ialfald, hvor meget, og hvor mange af disse 3084 Menedere og 92 Falsknere, der er blevne dragne til Ansvar for sin Forbrydelse, derom tier Kommissæren.

En slikt Fugl. I Zürich har der for nogle Uger siden i Overvær af en stor Mængde Tilskuere tildraget sig et rent mærkeligt Optrin. „For Tiden“ — heder det i den i Zürich udkommende „Landbote“ — „færdes der talrige Flokke af Terner langs med Limmatfloden. De ere blevne saa tillidsfulde, at de gjerne lade sig fodre af Publikum; deres Færdighed i at snappe en Bid, inden den falder i Vandet, er meget morsom at betragte. En af Fuglenes Venner bringer dem regelmæssig hver Middag smaa Stykker Kjød, som de fortære med sand

Lidenstaa. Under høie Strig omflagede de forleden Dag sin Velgjører, da en af dem af Banvare stødte saa stærkt mod hans Hat, at den faldt udover Broen i Limmatfloden. Hele Publikum brast i Latter, og man vilde allerede sætte en Baad ud, da en af Ternerne tog fat i Hatten og med Opbydelse af alle sine Kræfter langsomt svang sig i Veiret med den og lod den falde midt paa Broen, saa at Fuglenes Velhynder fik sin Hat igjen. Var det Justinkt eller en overlagt Handling af Taknemmelighed?“ spørger Bladet.

Hunde bør man ikke kysse. Fra Berlin skrives: Mange Damer har endnu den farlige Vane at lade sig „kysse“ af sine Skjodehunde, og atter foreligger et høist sørgeligt Tilfælde forårsaget af denne stygge Vane. En Tjenestepige begyndte for længere Tid siden at blive sygelig, uden at det var muligt at opdage Aarsagen til hendes Sygelighed. Endelig fik Lægen vide, at Pigen ofte havde ladet sig „kysse“ af Herstafets lille Hund, og nu havde han faaet tilstrækkelig Oplysning. Pigen, som har faaet Mærk i Leveren, holder paa at dø. For nogle Aar siden mistede en anseet Familie i Berlin af samme Aarsag en 22aarig Datter. Ogsaa fra Kjøbenhavn fortælles der om et Tilfælde, som antages at være af samme Slags.

 Det er fordelagtigt for begge Parter, at Kontingenten indsendes i Tide. Saa snart Betaling indløber, skal Kwittering blive sendt; hvis den ikke kommer inden 2 Uger efter Afsendelsen af Pengene [eller for Pacific-Staternes Bekommende inden 4 Uger], saa skriv igjen og meld det. Send Pengene paa en betryggende Maade, saa de ikke blive borte undervejs.

Adresse: R. Thronsdjen, Drawer 14, Decorah, Iowa.

J n d h o l d. En ung Piges Historie. — Ser Aar blandt de røde Indianere. — Et halvt Dusin Smaastykker. — Nogle Optegnelser fra et Ophold paa Madeira. — Læsefrugter. — Gaader og Opgaver. — Aaben Brevverling. — Blandinger—Nyt og Gammelt.

E. MATHER,
JUSTICE OF THE PEACE,
COLLECTING AGENT.

Office over Spencers Harness Store - DECORAH, IOWA.

M. N. JOHNSON & BROTHER,
Attorneys at Law,

M. N. Johnson,
NOTARY PUBLIC. }

DECORAH, IOWA.

18de Bind af „For Hjemmet“,

indeholdende blandt Andet: Gustav Vasa, en interessant Skildring af Sveriges Historie, samt den ypperlige Fortælling Pater Clemens, der gaar ind paa Forskjellen mellem Protestanter og Katholiker, sendes portofrit for \$1.00.

Adresse N. Thronstjen, Decorah, Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Kaffelovne samt Kobber- og Blikvarer, Gaardskredstaber og Verktøi, Bygningsmaterialer, saasom Binduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Olie.

Kobber- og Blikvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

ST. CLOUD HOTEL,

DECORAH, IOWA.

anbefales Landsmænd og andre Rejsende af Cieren O. L. Hamre.

En Leiestald med gode Heste og Kjøretøier er forbunden med Hotellet.

P. H. WHALEN

handler med

Manufaktur- og Kolonialvarer,

Hatte og Huer, Støvler og Sko etc. etc.

Endviden af Water Str. = = = Decorah, Iowa.

DAN. NOBLE,
SADELMAGER,

handler med

Sadler, Svøber, Bidstler etc.

Decorah, - - - - Iowa.

O. A. FOSS,

handler med

Færdiggjorte Støvler og Sko.

Tillige gjøres alt Slags Skotoi efter Bestilling af de bedste Materialier og Reparation udføres godt og billigt. Til Skomagere og dem, som ønsker at gjøre sit eget Skotoi, har jeg altid et stort Dplag af Læder og Skind Værktøi og Alt, som tilhører Skomagerprofessionen. Skriftlige Ordres modtages og expederes prompte til laveste Priser.

D. A. Foss,
Decorah, Iowa.

Ældre Bind af „For Hjemmet“.

11te Bind (1876 I.) og 17de Bind (1879 I.) er udsolgt.

12te Bind (1876, II.) indeholdende de interessante Fortællinger „Bleibatteren“ og „De to Blinde“, samt meget andet interessant Læsestof tilsendes portofrit for 60 Cents.

13de Bind (1877, I) indeholdende de fortrinlige Fortællinger „Alpefjoven“, „Mod Himlen“ (Forfatterindens Ungdomshistorie), „Dnfelen fra Amerika“, „En Gut fra Londons Gader“, saavelsom flere mindre Fortællinger; den interessante historiske Skildring „Karl den Tolvte i Norge“; henimod 30 andre større og mindre Artikler, adskillige Digte, 15 Gaader og 116 Blandinger tilsendes portofrit for 80 Cents.

14de Bind (1877, II) indeholdende sidste Afdeling af Fortællingen „Mod Himlen“ (Forfatterindens Husliv), Fortællingerne „Oljefjæren“, „Alene“, „En Juleaften paa Gaaraas“ samt meget andet fortrinligt Læsestof tilsendes portofrit for 80 Cents, begge disse Bind for \$1.50.

15de Bind (1878, I.) indeholdende 1ste Halvdel af den interessante Skildring „Philip Ashton eller den nye Robinson“, „Martyren i St. Andrews“, „Jacob Flints Reise“, „Arkimedes“, m. m. M., sendes portofrit for \$1.00

16de Bind (1878, II.) indeholdende sidste Halvdel af Fortællingen „Philip Ashton“, „Elisabeth“, en dansk Fortælling, „Stanleys Reise paa Kongofloden“, „Stovtjernen“ (Missionær Fjellstedts Ungdomshistorie) og meget andet interessant Læsestof, sendes portofrit for \$1.00; begge disse Bind for \$2.00; alle 5 Bind (12—16) portofrit for \$3.50.

Hvert Bind bestaar af 12 Hefter og udgjør 384 store Ottavsider, Titelsejdel og Indholdsregister indbefattet.

Adresse: R. Thronsdjen,

Dr. 14, Decorah, Iowa.

To Søstre, en Fortælling fra en norsk Fjeldbygd (4 Hefter af „For Hjemmet“) portofrit for 25 Cts.

Adresse: R. Thronsdjen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

Den nye norske Barberstue er i Basementet i Adams ny Block, Hjørnet af Water og Winnebago Streets, Decorah, Iowa.

M. D. Solberg.

Iver Larsen
følger udelukkende for Kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,
Færdiggjorte Klæder,
Hatte, Huer, Stovler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.
Steyers Bygning ved Siden af Winnesheik House.
Decorah - - Iowa.

For 10 Cents sendes portofrit et Hefte, indeholdende
„To ældgamle Sange fornøede“,
nemlig **Tolvtalvisen** og **Den guldne ABC** 8 for 50 Cts., 20 for
\$1.00, 100 for \$3.50. Adresse: N. Thronsdjen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

380 Oktavsider
med udvalgt Læsning for 60 Cents,
nemlig 12te Bind (1876 II.) af „For Hjemmet“, indeholdende Fortællingerne
„Pleiedatteren“ og „De Blinde“, „Erindringer fra en Islandsfærd“, „Laura
Bridgeman“, „Magdalena Schubert“, „Maria Schandorf“ og meget andet ud-
valgt Læsestof. Sendes portofrit for 60 Cents. Benyt denne Leilighed!
Adresse: N. Thronsdjen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

Ny Möbelhandel.

J. JACKWITZ.
DECORAH, IOWA.

Alle Slags Møbler, saavel simple som fine og elegante, sælges til Ti-
dens billigste Priser. Reparationer udføres.
Sigkister hæves paa Lager. Begravelser befordres.

13de og 14de Bind af „For Hjemmet“,
indeholdende blandt Andet den historiske Skildring Carl den Tofte i Norge
samt den udmærkede Fortælling „Mod Himlen“, 24 Hefter (760 Sider for-
uden Titelblade og Registre) sendes portofrit for \$1.50.
Adresse N. Thronsdjen, Decorah, Iowa.

E. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,
Adams Block. DECORAH, IOWA.

Kem Bind af „For Sjemmet“,

nemlig 13de, 14de, 15de, 16de og 18de

(Aargangene 1877 og 1878 samt sidste Bind af 1879),
hvilket tilsammen udgjør 60 Hester eller 1876 Sider
med udvalgt og afværlende Læsestof samt Titellblade
og Registre, sendes portofrit for \$4.00.

Adresse **R. Thronsdien,**
Dr. 14, Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Høiskole for Gutter og Piger,
Northfield, Minnesota.

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er
\$30.00 for Skoleaaret (10 Maaneder) og for en Termin i Forhold. Koft billig.
Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren
Th. R. Mohn, Northfield, Minn.

P. E. Haugen,

— Gier af —

Decorah Marble Works.

Water St. - - DECORAH, IOWA.

Jeg tillader mig herved at gjøre Landsmænd i Winnesheit og Allamakee
Countier i Iowa, samt i Fillmore, Houston, Freeborn, Goodhue og Olmstead
Countier i Minnesota, og forresten i hele den nordre Del af Iowa og sydlige
Minnesota, opmærksomme paa, at jeg nu er istand til at expedere alle Ordres
med fort Varsel. Jeg har sikret mig de bedste Arbeidere og kan udføre smukt og
billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norste Stenhuggere, har Landsmænd den
Fordel, at de kan faa sin Insription feilfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor
man blot har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agenter har jeg engageret Dhr. Harvey Miller og
Fris Rosenheimer. P. E. Haugen.

Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilskrive
mig, samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Teg-
ninger med vedføjet Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar
han udvælger, tilligemed Ordre og Insription samt nærmeste Fragt-Office.

P. E. Haugen.